

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knaflova ulica 5
Vredništvo „Domovine“, Knaflova ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 30 Din; za inozemstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din; Amerika letno 1 dolar. — Račun poštna hranilnica, podružnica v Ljubljani, št. 10.711.

Kako se bodo vršile volitve

Dravska banovina bo imela 25 poslancev — Glasovanje bo neposredno in javno — Volitve bodo po vsej državi na isto nedeljo

«Službene Novine» so objavile zakon o volitvah narodnih poslancev za narodno skupščino. Glavne določbe zakona so:

Splošne odredbe

Volitve se vrše za dobo štirih let. Ko poteče ta doba ali ako se narodna skupščina razpusti že poprej, mora ukaz o razpustu vsebovati tudi naredbu o novih volitvah, ki se morajo vršiti najkasneje v treh mesecih, nova narodna skupščina pa se mora sestati najkasneje v štirih mesecih.

Volitve se vrše po vsej državi isti dan, in sicer v nedeljo, 15 dni pred volitvami in 3 dni po volitvah oblasti ne smejo klicati volilcev na vojniške vežbe, na skupno delo ali podobno, kar bi moglo volilcem preprečiti izvrševanje volilne pravice. Izvzeti so le primeri izredne potrebe.

Število mandatov je določeno po banovinah sorazmerno s številom prebivalstva. Dravska banovina dobi 25, savska 58, vrbaska 22, primorska 20, drinska 37, zetska 20, dunavska 51, moravska 32 in vardarska 37 mandatov, poleg tega pa še Beograd z Zemunom in Pančevom 3 mandate. Preko tega števila bo izvoljenih še toliko poslancev, kolikor državnih kandidatnih list bo dobilo nad 50.000 glasov.

V banovini sami se mandati razdele na sreze. Posebej voli mesto, ki je sedež banovine, ako ima nad 50.000 prebivalcev; ako ima to mesto nad 100.000 prebivalcev (sedaj samo Zagreb), voli dva poslanca.

Najvišji volilni organ je državni odbor, v katerem so predsednik in podpredsednik državnega sveta, predsedniki kasacijskih sodišč v Beogradu, Zagrebu, Sarajevu in Podgorici ali njihovi namestniki. Kasneje bodo v državnem odboru tudi predsednika in podpredsedniki senata in narodne skupščine.

Državni odbor se sestane najkasneje peti dan po razpisu volitev, da določi volišča in predsednike volilnih komisij. To objavi najkasneje 15 dni pred volitvami v «Službenih Novinah». Državna in občinska oblastva morajo dati državnemu odboru vse podatke in vsa pojasnila, ki jih zahteva.

Narodni poslanci

Za poslanca je lahko izvoljen le jugoslovanski državljan, ki ima volilno pravico, je star vsaj 30 let in govori, čita in piše narodni jezik. Kandidirati ne morejo aktivni državni uradniki. Župani lahko kandidirajo, ako pa so izvoljeni, morajo odložiti ali poslanski mandat ali župansko mesto. Vsakdo sme kandidirati samo v enem srezu ali mestu.

Izvoljeni poslanec izgubi mandat, ako izgubi volilno pravico, ako vstopi v državno službo (izvzeti so ministri), ako opravlja z državo dobaviteljske ali podjetniške posle, ako preneha biti član one skupine, ki ji pripada nosilec državne kandidatne liste, na kateri je bil poslanec izvo-

ljen. O tem sklepa narodna skupščina po predlogu verifikacijskega odbora.

Narodni poslanci dobivajo povrnjene potne stroške in dnevnice, ki jih odredi narodna skupščina.

Državne kandidatne liste

Vsaka skupina, ki hoče pri volitvah kandidirati, mora vložiti kandidatno listo za vso državo. Lista se predloži najkasneje 25 dni pred volitvami kasacijskemu sodišču v Beogradu in mora vsebovati ime nosilca liste s poklicem in bivališčem in imena dveh zastopnikov in dveh namestnikov za glavni volilni odbor. Prijavi je treba priložiti listine s podpisani vsaj 60 predlagateljev iz vsakega upravnega sreza v državi in vsakega mesta, ki voli svojega poslanca. Priložiti je treba pismen pristanek nosilca liste.

Kot predlagatelji smejo podpisati kandidaturu nosilca državne liste le oni, ki so vpisani v stalne volilne imenike. To potrdi pristojno sresko, odnosno okrožno sodišče s posebnim uverjenjem. Podpis more oporekati samo oni, katerega ime je podpisano. Sodišča morajo vsakomur povedati, ali je on podpisan ali ne. Ako število predlagateljev ni zadostno, morejo predlagatelji predlog v roku 5 dni nadomestiti. Ako se to ne zgodi, kasacijsko sodišče liste ne potrdi.

Sreski kandidati

Vsaka državna kandidatna lista mora imeti v vsakem srezu, odnosno mestu, ki voli svojega poslanca, vsaj enega sreskega kandidata in njegovega namestnika, za Zagreb pa dva in za Beograd tri kandidate in namestnike. Na isto državno kandidatno listo lahko kandidira v istem srezu več kandidatov.

Kandidature sreskih kandidatov se predlagajo v potrditev sreskim, odnosno, kjer teh ni, okrožnim sodiščem. Kandidatne liste morajo vsebovati dan volitev, ime in priimek nosilca državne kandidatne liste, na katero se sreski kandidat veže, ime in priimek in poklic in bivališče sreskega kandidata in njegovega namestnika, pismen in potrjen pristanek nosilca državne kandidatne liste, da se more omenjeni sreski kandidat vezati z njegovo kandidaturo.

Predlog mora podpisati najmanj 200 volilnih upravičencev iz dotičnega sreza, odnosno mesta. Predlog vsebuje tudi po enega predstavnika liste in po enega namestnika za vsako volišče, ni pa treba, da za vsa volišča v srezu. Predstavniki so lahko samo volilni upravičenci iz domače občine.

Beograd predloži za svoje področje listo s tremi kandidati in namestniki. Zagreb pa listo z dvema kandidatom in namestnikoma. Vsa mesta, ki ne volijo svojega poslanca, volijo skupno s srezi, na katerih ozemlju leže.

Ako sodišče potrdi samo eno kandidatno listo, se vrši volitev samo za to listo.

Kje in kako se vrše volitve

Vsak volilec sme glasovati samo osebno na volišču svoje občine in samo enkrat. Volišče naj bo po možnosti v občinski pisarni ali v šoli. V nobenem primeru ne sme biti v cerkvi ali v molitnici. Volišče mora biti objavljeno vsaj 10 dni pred volitvami. Velike občine, ki štejejo nad 800 volilcev, se lahko razdele na več volišč, male občine pa, ki skupaj ne štejejo nad 800 volilcev, združijo v eno volišče. Županstvo mora istočasno, ko predloži sodišču volilni imenik, poročati banski upravi, koliko volišč je potrebnih v občini.

Poslopje, v katerem se vrši glasovanje, mora, ako ni dovolj prostorno, imeti ograjeno dvorišče, ki se dá zapreti.

Na vsakem volišču posluje volilna komisija, sestavljena iz predsednika, ki ga določi državni odbor, iz enega občinskega odbornika, ki ga določi sreski načelnik, in po enega predstavnika vsake kandidatne liste. Če obsega volišče več občin, pride v volilno komisijo po en odbornik iz vsake občine. Predsednik volilnega odbora voli v občini, kjer na dan volitev uraduje, mora pa predložiti potrdilo, da je vpisan v volilni imenik svoje občine.

Od državnega odbora določen predsednik volilne komisije more iz resnično utemeljenih razlogov prositi za oprostitev te funkcije, in to v treh dneh po objavi državnega odbora. Ako bi po tem roku nastala kaka ovira, vrši posle predsednika župan, odnosno na volišču za več občin volilec, ki ga določi sreski načelnik. Sreski načelnik mora pet dni pred volitvami določiti tudi občinske odbornike in njihove namestnike za volilno komisijo.

Volilna komisija se zbere na dan pred volitvami ob treh popoldne na volišču, da prevzame volilne imenike in vse drugo, kar je za izvedbo volitev potrebno. Od tega časa naprej mora biti volišče neprestano zastraženo.

Volitve se prične ob sedmih zjutraj. Za vzdrževanje reda skrbi predsednik volilne komisije. Med volitvijo morata za volilno mizo sedeti vsaj dva člana komisije, med njima predsednik ali pa občinski odbornik, ki je član komisije. Nihče ne sme priti na volišče z orožjem, tudi ne osebe, ki po svoji službi nosijo orožje. Istočasno se sme v sobo, kjer se vrši glasovanje, pustiti samo pet volilcev.

Vsak volilec pove glasno svoje ime, priimek in poklic in v mestih, kjer je več volišč, tudi svoje stanovanje. Predsednik se prepriča, ali je volilec vpisan v volilni imenik. Ako volilca nihče od volilne komisije ne pozna, mora predsednik odrediti potrebno za ugotovitev njegove istovetnosti. Volilcu, ki bi svoje istovetnosti ne mogel dokazati, lahko predsednik zabrani volitev. Ako se o kakem volilcu pojavi sum, odloča volilna komisija z večino glasov, ali se naj pripusti k volitvi ali ne.

Predsednik komisije pokaže volilcu kandidatne liste in ga vpraša, za katero listo glasuje. Ako je volilec nepismen, mu mora predsednik prečitati vsa imena nosilcev kandidatnih list in sreskih kandidatov.

Volilec glasuje javno na ta način, da imenuje ime nosilca državne liste in sreskega, odnosno

mestnega kandidata. Čim je volilec volil, mora takoj zapustiti volišče.

Glasovanje traja ves dan do šeste ure zvečer; le v primeru neredov se morejo volitve prekiniti za čas, dokler se zopet ne vpostavi red. Ob šestih se volišče zapre in ne sme nihče več vanje. Glasovati smejo samo še oni volilci, ki so bili v tistem hipu še na volišču. Če je bilo glasovanje zaradi neredov prekinjeno nad eno uro, se podaljša čas glasovanja za toliko časa preko šeste ure.

Med glasovanjem se vodi točen zapisnik o vsem, kar se zgodi ali kar smatra kak član volilne komisije, da je treba zabeležiti. Zapisnik podpisajo ob koncu vsi člani volilnega odbora.

Na dan volitev, en dan poprej in en dan pozneje je prepovedano točenje alkoholnih pijač.

Po izvršenih volitvah ugotovi volilna komisija najprej, koliko volilcev je glasovalo, in to s črkami zabeleži ob koncu volilnega zapisnika. Nato se preštejejo glasovi, ki so bili oddani za posamezne kandidate. Ta števila se zabeležijo istočasno s skupnim številom glasov, oddanih za posamezne državne kandidatne liste. Nato se volilni zapisnik, volilni imenik in zapiski, v katerih so navedeni glasovi za vsako kandidatno listo posebej, zložijo v oмот, ki se oprimi z občinskimi pečatom. Ko zapusti volilna komisija volišče, vzame predsednik ključ, volišče pa se zastraži. Naslednji dan ob sedmih zjutraj se volilna komisija zopet sestane in ko ugotovi, da je vse v redu, kakor je bilo, ko je komisija zapustila volišče, naslovi ves volilni material na pristojno sresko sodišče, kamor ga proti reverzu izroči predsednik komisije.

Razdelitev mandatov

Glavni volilni odbor sestavljajo predsednik in podpredsednik državnega sveta, predsedniki kasacijskih sodišč v Beogradu, Zagrebu, Sarajevu in Podgorici ali njihovi namestniki in po dva zastopnika vsake kandidatne liste. Glavnemu volilnemu odboru predseduje predsednik državnega sveta ali po činu najstarejši član volilnega odbora.

Glavni volilni odbor se sestane po volitvah ob devetih dopoldne. Sreska sodišča pošljejo glavnemu volilnemu odboru volilne spise svojega področja po enem svojih sodnikov v zapečatenem oмотu. Glavni volilni odbor pregleda in oceni vse volilne akte in zapisnike. Pri njegovih

sklepih smejo zastopniki kandidatnih list glasovati le v primerih, ki se nanašajo na njihove liste.

Glavni volilni odbor dožene najprej, koliko glasov so v vsej državi prejele posamezne državne kandidatne liste in katera je dobila največje število glasov. Pri tem se štejejo glasovi vseh kandidatov, ki so nastopili v okviru te liste v vsej državi. Nato proglasi glavni volilni odbor za poslance nosilce vseh onih državnih kandidatnih list, ki so dobile nad 50.000 glasov v vsej državi. Za izvoljene poslance se dalje proglasijo vsi trije kandidati v Beogradu z one kandidatne liste, ki je nastopila za najjačjo državno kandidatno listo. Ako je v Beogradu več takih list, se proglasijo za izvoljene kandidati z liste, ki je dobila relativno večino med beograjskimi listami, vezanimi na najjačjo državno kandidatno listo.

Državni kandidatni listi, ki je dobila v vsej državi največje število glasov, dodeli glavni volilni odbor dve tretjini vseh narodnih poslancev. Od tega odpade na dravsko banovino 16, na savsko 39, na vrbasko 14, na primorsko 13, na drinsko 25, na zetsko 13, na dunavsko 23, na moravsko 21 in na vardarsko 24 mandatov.

Po banovinah se ti mandati nato porazdelijo po vrsti srezom, ki so dobili največje število glasov, oddanih za vse kandidate, vezane v srezu, oziroma na banovinskem sedežu z najmočnejšo državno kandidatno listo, ki je prejela dve tretjini mandatov. Nato bo glavni volilni odbor proglasil iz teh najmočnejših srezov za izvoljene narodne poslance one sreske in mestne kandidate, ki so v dotičnem srezu prejeli največ glasov od vseh kandidatov, vezanih na to listo.

Ostalo število mandatov se, ako je najmočnejša državna lista dobila absolutno večino glasov, razdeli med vse državne kandidatne liste, ako pa je najmočnejša lista dobila samo relativno večino, pa samo med ostale državne liste. Na ta način pride do razdelitve v dravski banovini 9, v savski 19, v vrbaski 8, v primorski 7, v drinski 12, v zetski 7, v dunavski 16, v moravski 11 in v vardarski 13 mandatov. Razdelitev v banovinah se izvrši proporcno po D'Hontovem sistemu.

Ako kakšna državna kandidatna lista po vsej državi ni dobila niti toliko glasov, kolikor je bilo potrebnih predlagateljev, pri razdeljevanju mandatov ne pride v poštev. Ako bi se dogodilo, da bi imeli dve najmočnejši državni kandidatni listi enako število glasov, odredi glavni volilni odbor za drugo prihodnjo nedeljo ponovne volitve.

Ko glavni volilni odbor konča svoje delo, objavi rezultat volitev in izda izvoljenim poslanecem poverilnice. Zapisnike o svojem poslovanju skupno z vsem volilnim materialom pošlje glavni volilni odbor narodni skupščini. Glavni volilni odbor objavi imena izvoljenih poslancev v «Službenih Novinah».

Kazni za kršitve volilnega zakona

Zakon določa tudi kazni in kazenski postopek za kršitve volilnega zakona. O teh kršitvah sodijo redna civilna sodišča.

Novi volilni zakon je stopil že v veljavo.

Prave ljudi na važna gospodarska mesta

Živimo v hudih časih, ko se dan za dnem bavimo z vprašanjem, kako napraviti življenje znošnejše. Vsepovsod se ugiba, od te ali one strani, česa naj se predvsem oprimejo naši kmetje, da bodo prišli vsaj do tistih dohodkov, ki so jim nujno potrebni za njihovo borno življenje. Vse polno je raznih predlogov in nasvetov, ali gospodarska kriza gre kljub temu svojo začrtano pot neizprosno in brezobzirno.

Najbolj prizadet v tej stiski je mali človek, predvsem kmet in delavec, ki živi od truda svojih pridnih rok. Za denar gre trda. Posebno na kmetih je takšno pomanjkanje denarja, kakor tega ne pomnijo niti najstarejši ljudje. Skrajni čas je, da se tega žalostnega stanja našega kmetkega ljudstva zavedo tudi drugi stanovji, predvsem različni sloji po mestih in trgih, zakaj naši kmetje so do skrajnosti izčrpani in se je bači, da bodo sploh izgubili vsak idealen zmisel za skupnost in tudi veselje do pridobitvenega dela.

Žal se le redko najdejo uvidevni ljudje in še ti redki možje so iz predvojnih časov iz stare šole, ki dejansko pomagajo našemu kmetu, da vnovčuje svoje pridelke. V potrdilo tega naj navedemo za primer prodajo dolenjskih prašičev pršutarjev v tujino po splošno znani tvrdki iz Ljubljane. Ta tvrdka je upoštevanja vreden in najvažnejši činitelj, ki je pripomogel, da se gojijo svinje na Dolenjskem še dobičkanosno. Da bi kaka druga organizacija tako uspešno izvažala svinje v tujino, je v danih razmerah skoro iz-

Soteščan:

Zaklad v grobnici

(Starodavna zgodba.)

Bojne vrste so se začele nemirno premikati. Karel jo je ubral pred prodirajočim sovražnikom ter se pridružil prvi četi svoje posadke. Kmalu nato je odjeknil gromoviti hurá. Borilci so se spoprijeli.

Solnce je posijalo drugo jutro na prazno bojišče. Pohojena trava, okrvavljena zemlja in zlomljeno orožje so bili glasni sledovi ponočne bitke. Zadaž za bojiščem so nastali novi grobovi padlih junakov.

Sovražnik, ki je izzval nočni spopad, je bil poražen po kratkem boju. Združene graščinske čete so ga razkropile in vrgle čez mejo. Tukaj so se ustavili in sklenili premirje. Vojščaki so odložili orožje in odšli na svoje domove. Na meji so ostale le še močne straže.

Tudi Karel je odjezdil nazaj na bojišče. Nadejal se je, da bo našel ranjenega graščaka. Zdaž ga bo posadil na konja ali pa ga bo dal prepeljati na Ostrožje. Ako je medtem že umrl, bodo prenesli zemeljske ostanke ter jih z velikimi častmi položili v grajsko grobnico.

Graščaka pa ni več našel na bojišču. Se se je poznalo pod drevesom ležišče, zraven je ležala pohojena čelada. Ranjenca pa so sovražniki odvedli s seboj v jetništvo ali pa je ponoči izdihnil ter so ga vojaki pokopali.

Častnik se je vzel na konja ter ga izpodbodel. Usmeril ga je proti Ostrožju. Tja so ga podili valovi hrepenenja. «Olga!» Tako je bilo odslej zapisano v njegovem srcu.

Ob misli na pogrešanega graščaka mu je krvavela mlada duša. Kako bo sporočil njegovi hčeri to strašno novico? In s kakšnimi občutki jo bo sprejela? Ali mu ne bo očitala bojazljivosti in malomarnosti? Res ji lahko pokaže prstan, toda prav zaradi tega bo sumila, da je nalašč zamenjal njeno naročilo. Težko mu bo verjela, da ni mogel rešiti ranjenega očeta iz bojnega viharja.

Ostroški čuvar Simon je sedel na grajskem stolpu in gledal v dolino. Dolga leta je opravljalo odgovorno službo. Pridobil si je posebno zapujanje graščaka Teodorja in vsega grajskega prebivalstva. Odkar je izbruhnila vojna, je stal neprenehoma na opazovanju. Poznal je vsako točko, kjer bi se lahko pojavila sovražna četa. Njegovo vajeno oko je bilo nepremično uprto na dolinske poti in ceste, pa tudi na gorske prelaze.

Čim je zapazil v dolini poznega jezdeca, je ohvestil beriče, ki so bili pripravljene vsak trenutek. Brž so zastražili vhod v graščino, zakaj nevarnost je bila tem večja, ker se je večerilo. Most pred vhomom so dvignili više kakor po navadi.

Jezdec je obstal pred mostičjem in udaril trikrat na železna vrata. Straža na dvorišču se je pomirila, zakaj po znaku je spoznala domačina. Tuji namreč niso vedeli, kakšno je dogovorjeno znamenje za vstop v graščino.

«Karel!» Vsi so spoznali prišleca v vojaški obleki. Slutili so, da prinaša važno poročilo.

Zaskripala so vretena: most se je polagoma nižal in omogočil prehod čez umetni prepad pred graščino. Jezdec je prijel konja za uzdo ter galpeljal na dvorišče.

Krog častnika se je zbralo grajsko osebje. Ko je čulo, da je vojna končana, je pričelo vrisati od veselja.

«Tihol!» Karel je položil prst na usta. «Molčite o mojem prihodu!»

Tesno so ga obkročili in poizvedovali, kdaj se bo vrnil gospod Teodor, a Karel ni hotel jasno odgovoriti. Svojega konja je izročil hlapcu in poklical Simona, grajskega čuvarja. Mož bi mu bil rad postregel, a je prijazno odklonil; rekel je, da ne potrebuje drugega nego miru in počitka. Za prenočišče si je izbral preprosto sobico v grajskem stolpu. Simon mu je posvetil z leščerbo po nerodnih stopnicah. Postavil jo je na mizo in hotel oditi.

«Sedite», mu je ponudil stol. «Nocoj se vam ne mudi na opazovanje. Nevarnost je prestana.»

Simonu ni bilo treba dvakrat veletti, rad se je pametno pogovoril. Zanimalo ga je, kako so se bojevali. Predvsem je bil radoveden, kaj bo izvedel o Teodorju, svojem gospodarju.

«Kaj pa Olga?» je bilo prvo, kar je Karel hotel izvedeti. «Ali je zdrava? Ali še vedno žaluje po očetu?»

ključeno. Resnici na ljubo povedano, naš zadržni pokret vsaj v prodajnem pogledu kmetijskih pridelkov ni niti še v povojih, kaj šele, da bi prevzel to važno posredništvo že sedaj. Edina svetla točka v tem pogledu je akcija, ki jo je podvzela država s svojimi izvozniskimi organizacijami. Treba pa je tudi zasebne pobude, da pospešimo še notranjo porabo z vsemi sredstvi, ki je vsaj toliko važna, kakor prodaja v tujino.

V dosego tega za kmetijstvo splošno koristnega namena pa je neobhodno potrebno, da si naše zadržne in gospodarske ustanove postavijo zares izkušene ljudi na vodilna mesta. Vsakdo, ki dela z izgubo, je na vodilnem mestu nemogoč. Na pravo mesto pravega moža! Fr. K.

Velik sadni sejem v Ljubljani

Važno zlasti za sadjarje, ki imajo mnogo sadja naprodaj.

Sadjarsko in vrtnarsko društvo priredi s sočevanjem velesejemske uprave v di. eh 25., 26. in 27. oktobra na velesejmišču v Ljubljani velik sadni sejem.

Kdor hoče s svojim pridelkom na ta sejem, se mora ravnati po tehle določilih:

1.) Na sejem se bo sprejemalo samo trpežno, pozno jesensko in zimsko, skrbno izbrano namizno sadje, zlasti jabolka in hruške, in sicer samo tistih sort, ki se nahajajo v sadnem izboru za dravsko banovino. Vse sadje, ki ga hoče kdo poslati na sejem, mora biti zrelo, skrbno obrabno in brez vsakega madeža. Ločeno mora biti po sortah in po kakovosti, to je po debelosti. V eni in isti posodi sme biti samo ena sorta in samo ena debelost. Prav posebno opozarjamo na pravilno sortiranje vsake posamezne sorte v razne debelosti, kajti edino popolnoma enako debeli plodovi se dajo pravilno vložiti v normalni zaboj. Vsaka pošiljka, ki ne bo ustrezala tem temeljnim zahtevam, zlasti kar se tiče ločitve po debelosti, bo zavrnjena in na razpolago pošiljalcu.

2.) Sadje za sejem je poslati pravilno vloženo v normalnem zaboju, kakor je to podrobno opisano v znani Priolovi knjižici o spravljanju sadja, ki naj bi jo prečital vsakdo, ki se namerava udeležiti sejma s svojim pridelkom. Zaradi emotnosti bodo na sejem pripuščeni samo zaboji, ki jih bo dobavilo SVD. Kdor se bo pravočasno in pravilno priglasil, bo dobil tudi pravočasno zahtevano število normalnih zabojev. Le izjemno

... in zdaj že četrti rod!

Že več ko 80 let uporabljajo izkušene gospodinje za pranje mila „Jelen“. Trije rodovi že poznajo to čisto, izdatno milo - in zdaj ga spoznava in čisla že tudi četrti rod!

SCHICHT ^{OVO} MILO „JELEN“

vedno tako, kakor je bilo,
vedno enako dobro

«Odkar je odšel na vojno, še ni šla iz sobe. Zelo jo boste potolažili, ako ji prinašate ugodno poročilo.»

«Nocoj še ne, morda jutri... Sicer pa — Simon, ali poznate ta prstan na moji roki?»

«Teodor — mrtev...» Zvestemu čuvarju je izpremenilo barvo.

«Ne morem sicer trditi, da je umrl, vendar ne dam beliča za njegovo življenje.» — Castnik je začel pripovedovati, kako je našel graščaka ranjenega na bojišču tik pred spopadom. Drugi dan pa ga ni bilo več na onem mestu.

Simon si je obrisal solzo in rekel: «Gospod Karel, vem, kaj pomeni ta prstan na vaši roki. Klanjam se vam kot svojemu novemu gospodarju. Prisegam vam neomajeno zvestobo.»

«Ni treba, da bi o tem že govorili. Skrito naj ostane tako dolgo, dokler ne dobimo zanesljivega poročila.»

«Olga mora vse to vedeti», je Simon skoro plaho omenil. «Preden in odšel Teodor v vojno, mu je poljubila prstan in tedaj ji je rekel: «Hčerka, ako se ne vrnem, tedaj ti ga bo prinesel nekdo, ki naj bo moj naslednik...»

«Ali pa je tudi vedela, na koga je mislil?»

«Najbrže, vendar vam tega točno ne morem povedati. Samo toliko mi je znano, da bo naslednik oni, ki prinese očetov prstan...»

Karel se je naslonil na mizo. Rad bi bil poizvedel o zakladu, a ni mogel začeti. Ali naj vpraša nekaj takega služabnika, ki ne sme ničesar izdati?»

Začel je po ovinkih: «Simon, povejte mi, ali ste se bali, ko vam je grozila vojna?»

«Seveda nas je skrbelo, čeprav smo zavarovali s prekopom in z močnim obzidjem.»

«Mnogo gradov je bilo napadenih zaradi dragocenega imetja. Sovražniki dobro vedo, kje je nakopičeno bogastvo...»

Čuvar se je odkašljaj in pričel: «Pri nas so zakladi pokopani; skriti so namreč tam, kjer se neha življenje...»

Mladenič se je delal, kot da ga ni razumel. Preveč ni maral biti radoveden. Vedel je, da nekateri ljudje povedo več sami od sebe, kakor pa, ako jih kdo vprašuje.

Tak je hotel biti tudi Simon proti svojemu bodočemu gospodarju. Njemu je zaupal, zato se mu ni bal izdati tajnosti grajskega zaklada. Komu drugemu bi ne bil črnil besedice, tudi ako bi mu bilo šlo za življenje. Znano mu je bilo, da je Teodor ljubil mladeniča kakor svojega sina. Tudi Olgi je ugajalo v njegovi družbi. Vse to je njegovo pozorno oko nešteto krat opazilo.

«Vse, kar je graščinsko, je odslej vaše», je nadaljeval po kratkem molku. «Zato morate vedeti, kje so shranjeni zakladi...»

«Morda pa že vem», se je rahlo namuznil.

«Prav. Najbrže pa ne veste, da grobnica ni povsem pripraven kraj za tako skrivališče...»

«Zakaj pa ne?» ga je zaskrbelo.

«Pred mnogimi leti je izginilo iz grobnice dragoceno okrasje...»

«Pa niso vedeli, kdo ga je izmaknil?»

«Še danes ni pojasnjeno. Sam Bog ve, kdo se je upal stikati ponoči med mrličič...»

«Hudobni ljudje nimajo vesti», je menil Karel. Vendar se je tolažil: «Graščak je shranil svoje dragocenosti sam, ali pa mu je pomagal nekdo, kateremu je popolnoma zaupal.» — Kako je izvedel Simon, mu je bila nerešena uganka.

Ko sta se porazgovorila, ga je Karel prijateljsko odslovil. Preden je legel, ni ugasnil luči, marveč je pustil, da je na mizi gorela. Tako je napravil vselej, kadar ni mogel zaspati.

Misli na zaklad v grobnici so mu pregnale vso utrujenost in zaspanost. Kdo ve, zakaj je čuvar Simon namignil, da grobnica ni povsem varno skrivališče. Kot izkušen mož in skrben služabnik mora pač vedeti, odkod preti nevarnost. Najbrže pozna v okolici ljudi, ki imajo kosmato vest in dolge prste. Lahko je zaklad že načel ali pa ga je kdo celo odnesel.

Močnemu navalu resnih skrbi so se pridružile temne slutnje. Abdon! Spomnil se je hudobnega brata, ki ga je zalezoval na bojišču. Morda je nameraval izmakniti graščaku dragoceni prstan, da bi se polastil njegovega imetja. Nedvomno je slišal njun pogovor; grm, za katerim je tičal, ni bil daleč od drevesa. Natanko je lahko slišal, kje je shranjen zaklad; znani pa so mu tudi poti in vhod v grobnico. Umetni prekop obsega le prednji del graščine. Zadaj ni druge ovire kot obrambno obzidje.

Skrbi za grajsko imetje mu niso pustile več ležati. Gnale so ga navzdol v grobnico, kjer naj

šme poslati na sejem sadje v navadnih, večjih zabojih ali sodih tisti, ki nikakor ni zmožen, da bi vlaganje v normalne zaboje sam pravilno izvršil. Toda tudi v tem primeru mora gledati, da bo sadje strogo razbrano in skrbno vloženo, da se bo pralaganje v normalne zaboje na sejmišču izvršilo lahko in hitro. V navadnih zabojih poslanega sadja, ki ga bomo na sejmišču preložili v normalne zaboje, mora biti od vsake sorte najmanj 35 kg.

3.) Kdor se namerava sejma udeležiti s svojim pridelkom, mora do 1. oktobra prijaviti svojo udeležbo na naslov: Sadjarsko in vrtnarsko društvo v Ljubljani, Resljeva cesta 24/II. V tej prijavi je natančno navesti; katere sorte se bodo poslale, koliko od vsake sorte, v kakšni posodi in koliko sadja od vsake sorte (razen tistega, ki ga namerava poslati) ima dotičnik sploh napredaj, oziroma doma v zalogi. Obenem s prijavo naj vsakdo naroči tudi toliko ameriških normalnih zabojev, kolikor misli, da jih bo potreboval. Kdor bo sadje poslal v navadnih zabojih, si jih mora sam preskrbeti. Normalne zaboje bo dobil vsakdo brezplačno. Vsaki pošiljki bomo priložili po en izvod omenjene Priolove knjižice.

4.) Glavni udeleženec tega sejma naj bi bile podružnice SVD. S tem delom bodo najbolje služile koristim svojih članov in najlepše pokazale, da so na svojem mestu in potrebne. Podružnice naj torej zbirajo sadje od svojih članov, vlagajo v zaboje in odpošiljajo na sejem pod svojim imenom, ne da bi navajale posamezne sadjarje. Pri sprejemanju blaga od svojih članov naj vodijo natančen zapisnik, da bodo po končanem sejmu same obračunale s svojimi člani. Od podružnice, ki bi hotela to obračunavanje s člani naprtiti društvu, ne bomo sprejemali sadja na sejem. Kjer bi podružnice ne mogle prevzeti tega dela, naj se sejma udeležijo posamezniki na svoje ime.

5.) V normalnih ameriških zabojih vloženo sadje mora biti odposlano tako, da bo do 20. oktobra v Ljubljani. V navadnih zabojih odpremljeno pa mora biti v Ljubljani že do 15. oktobra, ker ga bo treba vsega preložiti v normalne zaboje. Sadje je oddati brzoovozno in frankirano na naslov: Uprava velesejma v Ljubljani, glavni kolodvor.

6.) Vsakdo, ki bo poslal sadje vloženo v normalne zaboje, v katerih se bo prodalo, ne da bi ga prej kaj prelagali, prevzame osebno jamstvo in vso odgovornost, da je vse sadje v zaboju skozi in skozi enake kakovosti. Pri skupnih po-

družničnih pošiljkah prevzame odgovornost podružnica, ki bo morala morebitne nerednosti sama obračunati s svojimi člani.

7.) Vse na sejem sprejeto sadje bodo dobili lastniki plačano po takratnih tržnih cenah, ki se bodo ravnale po sorti in kakovosti. Malenkosten znesek se bo odračunal za stroške.

Vsa nadaljnja pojasnila daje Sadjarsko in vrtnarsko društvo v Ljubljani.

Glede na to, da je letos nastopila kriza tudi v sadni kupčiji, je v korist vsakogar, ki ima na prodaj kaj več lepega namiznega sadja, da se te prireditve udeleži s čim večjo količino izbranega sadja. Poskrbljeno bo po možnosti tudi za odjemalce ne samo za tisto sadje, ki je postavljeno na sejem, ampak tudi za zaloge, ki jih imajo doma. Nadejati se je, da se bo sadje na sejmu dražje prodalo kakor doma.

Politični pregled

V noči od sobote na nedeljo so imeli v Avstriji revolucijo,

ki pa je trajala le pol dneva. Avstrijski fašisti, tako zvani heimwehrovci, so v svoji zmedenosti in nestrpnosti hoteli vreči sedanjo vladu in se polastiti državnega krmila. Pod vodstvom doktorja Pfrimerja so heimwehrovci že zasedli glavne kraje Gornje Štajerske in Nižjeavstrijske ter proglasili revolucionarno vladu. Heimwehrovci so bili dobro oboroženi, a do krvavega spopada je prišlo le v Kapfenbergu, kjer so heimwehrovci streljali na Delavski dom in usmrtili tri delavce, več pa jih ranili.

Ko je bila avstrijska vladu obveščena o heimwehrovskem uporu,

le tako poslala vojaštvo proti upornikom

in z odločnim nastopom dosegla, da se je žalostna revolucija heimwehrovskih prismođ zađušila tako rekoč že v kali. Prizadeti fašistični voditelji so se razbežali na vse strani, oni heimwehrovski voditelji, ki se upora niso udeležili, pa so se začeli izjavljati, da nimajo z dr. Pfrimerjevim početjem nikakih stikov. Avstrijska oblastva so aretirala več voditeljev upora, a

proti glavnemu vodji dr. Pfrimerju, ki je pobegnil v Jugoslavijo (Maribor), so izdala tiralico.

bi se vsaj postavil na stražo, ako že nima ključa od označene vdolbine. Najbrže pa vrata niso niti zaklenjena, ampak le zaprta z močnimi zapahi. Graščak bi mu bil gotovo izročil ključ ali pa vsaj povedal, kako bo odprl. Tudi Simon mu ni o tem nič omenil.

Vstal je ter se urno oblekel. Kako bo prišel v grobnico, to ga ni skrbelo. Vedel je za odprtino v pritličju graščine ne daleč od stolpa. Tam bo prišel na notranji hodnik, ki pelje v zadnji del graščine. Dospel bo pred železna vrata in odrinil zapahe. Tako bo stopil v grobnico, kjer počivajo davni predniki — nekdanji veljaki in gospodarji Ostrožja. Ne bo jih motil v večnem spanju; samo svojo dolžnost bo opravil, ker ne mara očitanja, da jo je zanemaril.

Vzel je leščerbo in odšel oprezno navzdol po stopnicah.

2. V grajski grobnici.

Starodavni zidovi ostroškega gradu so sanjali v skrivnostni nočni tišini. Prostorno obzidano dvorišče je obsevala motna mesečina. Straža se je umaknila v svoje prostore, saj je bila prestana vojna nevarnost. Celo psi so dremali na svojih ležiščih za vogali.

Karlu je uspel načrt, kakor si ga je bil zamislil. Splazil se je neopažen skozi neomreženo okno na hodnik, po katerem je prišel pred velika železna vrata. Tu je z lahkoto odmaknil zapahe, ki so tičali globoko v zidu. Objelo ga je debelo vlačno zidovje z močnim obokom. Ob straneh so

bila vdolbena vrata v posamezne oddelke. Tam so stale dragocene krste z zemeljskimi ostanki močnih grajskih pradedov. Tukaj je prestala njih posvetna slava.

Vrat z napovedano označbo mu ni bilo treba dolgo iskati. Jasno je bil narisan ključ pod križem in mrtvaško glavo. Prav tamkaj je zapazil v zidu na nasprotni strani ozko vdolbino. Vanjo je postavil luč in stopil prednjo tako, da je zakril svetlobo. Tukaj se je namenil ostati na straži do ranega jutra.

Kmalu se mu je zazdelo, da čuje votle udarce. Spomnil se je, da je pustil odprta železna vrata, katera je morda zamajal preprih po hodniku. Počasi je stopil iz skrivališča ter jih rahlo pripravil. Zaradi varnosti jih je še podprl znotraj z železnim drogom.

Čim je prišel nazaj na prejšnje mesto, so se udarci zopet ponovili. Nabijanje je prihajalo oddaleč z nasprotni strani hodnika. Spomnil se je raznih «spominov», domišljija mu je pričela slikati prikazni. Vse to ga je sicer nekoliko pogrelo, ni pa mu vzelo prirojenega in v bojih preizkušene poguma. Vzel je leščerbo in odšel v smeri, odkoder se je oglasalo ropotanje. Biti je moralo prav ob polnočni uri.

Prispel je v zadnji del grobnice — tja, kjer se je pričela ožiti v nizek rov, ki pa je bil zazidan. Tukaj je moral biti nekdanji izhod, a so ga sčasoma opustili. Ta del gradu ga ni nikdar zanimal; prav nič ni vedel, ali je rov za zidom še ohranjen in kje je zunaj odprtina. Nekako svitalo se

Heimwehrovci so s svojim uporom, ki so ga utemeljevali s proglasom, da hočejo rešiti Avstrijo gospodarskega propada, zelo škodovali avstrijskemu ugledu v inozemstvu, dasi je sicer avstrijska vladu z odločnim nastopom zelo zabilasala neugoden vtisk. Dunaj je bil med uporom popolnoma miren. Upor obsoja pretežna večina avstrijskega prebivalstva, ki označuje fašistični puč za operetno ali celo pobalinsko revolucijo.

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

NAZADOVANJE NAŠEGA SIRARSTVA.

Zadnja razstava gorenjskega sira na ljubljanskem velesejmu nam je pokazala, da nismo v zadnjih letih v sirarstvu ne le nič napredovali, ampak da smo zaostali in nazadovali. Naj nosi krivdno na tem kdorkoli, dejstvo je, da je bil letošnji sir ementalskega tipa v vsakem pogledu slabši kakor je bil v prejšnjih letih.

Na prvi pogled se je vsakdo lahko prepričal, da manjka siru tiste enotnosti, ki je za kupčijo na debelo, zlasti pa za eksport, predvsem potrebna in na katero se je že ponovno opozarjalo. Skoraj vsak hleb sira je bil druge vnanjosti, ne le po svoji velikosti, ampak tudi po svoji obliki. Poleg velikih in nizkih hlebov so bili visoki in manjši hlebi, tako da se je videlo, da manjka v posameznih sirarnicah vsake smernice glede na velikost in obliko hlebov, dasi je posebno za vnanjo kupčijo potrebno, da se držimo gotovih pravil v tem pogledu.

Če moti večjega kupca že ta razlika v velikosti in obliki hlebov, je še vse bolj opozarjati na notranje lastnosti razstavljenih hlebov, ki so bili bolj ali manj pomanjkljivi po svojem testu, po očesih in po okusu. Na raznih hlebcih so se prav očitno videle napake slabega dela in pomanjkljivega kipenja. To niso razodevale samo različno velike luknje ali očesa, ki jih je bilo pri nekaterih sirih mnogo preveč in brez prave oblike, ampak tudi na testu samem, na njegovi barvi, na njegovi trdnosti in prožnosti, zlasti pa tudi na okusu.

Z eno besedo, pokazale so se pri siru take razlike, kakršnih bi ne smeli trpeti, če hočemo izdelovati standardblago in posnemati v tem bolj napredne sirarske pokrajine. Skrajni čas je,

mu je v spominu, da je videl nekoč zadaj pod gradom neko votlino, katere pa si ni nikdar bliže ogledal. Nerodno se mu je videlo plaziti med grmovjem.

Bobnenje je bilo vedno močnejše ter se je hitreje ponavljalo. Nastopil je ušesa na zid in poslušal. Tedaj je razložil, da tolče nekdo z železom na kamen. Sklepal je, da jih je več, ki opravljajo zagonetno delo. Kaj nameravajo, mu ni bilo treba dolgo ugibati. Roparji prekopavajo zid, da bi prišli do zaklada. Abdon jih je pri-vedel.

V zidu se je pričelo majati kamenje — znamenje, da bodo mračnjaki kmalu odstranili zadnjo oviro. Kaj naj stori, da jim prepreči hudobne namene? Tukaj jih lahko potolče z železnim drogom — vsakega posebej — čim se pokažejo iz rova. Zanesel se je na svojo moč, dasiprav mu je nekaj svetovalo, naj beži in pokliče beriče.

Zasukal se je in postavil luč v udolbino. Preden pa je dospel do vrat, ki so bila podprta z železnim drogom, se je udrl zid z glasnim truščem. Brž je zgrabil železo in tekel nazaj, da jim zastavi pot v grobnico. Potolkel bo vsakega, ki bo pokazal glavo. Samo luč mora še popraviti tako, da mu bo vsaj nekoliko svetila.

Ni bil še prišel do luči, ko so se mu bližali tihi koraki. Nekdo se je plazil tesno ob zidu, slišal je tudi lahno šepetanje. «Stoj!» je zaklical in nameril z drogom.

(Dalje prihodnj.)

da se lotimo boljšega dela. Vzrok, da smo prišli v sirarstvu za dober korak nazaj, tiči gotovo tudi v tem, da dela vsak sirar po svoji glavi in da si ne dá ničesar dopovedati. Vsak misli, da je dosti izkušen in najbolj sposoben in da ne potrebuje nobenega pouka več. To je pa velika zmota. Prav v sirarstvu je treba mnogo znanja, ki ga dobimo z neprestanim poukom in opazovanjem.

Velika hiba tiči pa tudi v naših kipelnih kletih, ki jih imamo v naših «sirarcih» in ki so v enem in drugem pogledu pomanjkljive. Skoraj v vsaki kleti sir drugače pokipeva, in ker se tudi s sirom različno in večkrat slabo ravna, zato so tudi izdelki tako različni in tako pomanjkljivi. Če hočemo izdelovati sir enotne kakovosti, je treba pripraviti klet in najskrbnejšega ravnanja s sirom ves čas, dokler je v kipelni kleti, pa tudi pozneje, ko ga spravimo v skladiščno klet. Največ se pa greši v kipelnih kletih. Že pred leti se je priporočala za bohinjske razmere ustanovitev centralne kipelne in skladiščne kleti, pa je vse ostalo samo pri besedah.

VPRAŠANJE UMETNEGA GNOJENJA.

Da so umetna gnojila v rednih ali dobrih odnošajih dobičkanosna, o tem ne more biti danes nobenega dvoma. Najbolj nam to dokazujejo naši kmetovalci sami, ki jih kupujejo ali zboljšujejo s tem rodovitost svojih njiv in drugih zemljišč. Današnja kriza s padanjem cen različnim pridelkom je spravila pa tudi to vprašanje na dan: ali se umetna gnojila pri teh cenah sploh še izplačajo za kmetovalca.

Pomanjkanje denarja že samo na sebi otežuje porabo umetnih gnojil. Glavna ovira pa nastane, če se nam zaradi nizkih cen naših pridelkov sploh več ne izplačajo in je izdan denar za gnojila brez haska izgubljen. Umetna gnojila so danes sicer nekoliko v cenji popustila, vendar ne v tistem razmerju kakor padajo cene raznim pridelkom.

Če se nima znižati tudi cena umetnim gnojilom, potem je gotovo, da jih ne bomo tako radi kupovali kakor doslej, toda le iz vzroka nerentabilnosti, ki je edina odločilna v tem primeru. Kakor hitro pokaže točen račun, da so stroški za umetna gnojila večji kakor je pa z njimi združena korist, potem pomeni vsaka nadaljnja poraba umetnih gnojil gotovo izgubo in naj gnojila sicer še tako dobro učinkujejo.

Pri nakupu umetnih gnojil gre v glavnem za to, ali se nam izdani stroški povrnejo ali ne. Ka-

kor hitro so z boljšim pridelkom stroški pokriti, pa so umetna gnojila še nadalje upravičena, pa naj bo cena pridelkom taka ali taka.

Višina današnjih naših pridelkov pa nikakor ne zavira nadaljnje porabe umetnih gnojil, kakor se tu in tam rado poudarja, zlasti ne po krajih, kjer se za mnogovrstne kulture pridelava sploh premalo domačega gnoja. Po živinorejskih gorenjskih in drugih krajih, kjer se prideluje sploh več gnoja, tako da ga ostaja tudi za travnike, je položaj bistveno drugačen kakor po krajih, kjer je manj živinoreje in več drugih kultur, povrh pa še vinogradništva ali pa hmeljarstva. Po takih krajih je tudi v sedanjih razmerah težko ostajati brez umetnih gnojil, posebno tistim posestnikom, ki si morajo z dobrim gnojenjem pomagati do potrebnih pridelkov, ki jih potrebujejo za lastno prehrano in za gospodarstvo.

Kakor je rentabilnost gnojenja predvsem odločilna, tako je po drugi strani uvaževati tudi vse druge ugodne posledice, ki so v zvezi s porabo umetnih gnojil in ki se poznajo še v prihodnjih letih.

Kako se izplačajo umetna gnojila v času sedanje krize in sedanjih cen, to naj pa pokaže točen obračun. Na vsak način pa se morajo s padanjem cen pri naših pridelkih in pri živini znižati tudi cene umetnim gnojilom.

Sejmi

- 20. septembra: Črensovci, Nadlesk (kjer je običajno, se vrše sejmi naslednji delavnik).
- 21. septembra: Dravograd, Luče, Rečica ob Savinji, Zgornji Tuhinj, Ribnica pri Kočevju, Fram, Št. Ilj pri Velenju.

Tedenski tržni pregled

HMELJ. Kupčija v Savinjski dolini je še vedno živahna. Cene se po kakovosti hmelja gibljejo od 11 do 12 Din. Najlepše blago se plača tudi po 13 Din za kilogram.

SADJE. Obilna sadna letina je letos v okolici Novega mesta. Posestniki iz okolice nosijo na trg vsakovrstno sadje in prodajajo jabolka po 0-50 do 1 Din, grozdje po 2 do 3 Din, hruške po 1 do 2 Din in slive po 2 Din za kilogram.

ŽIVINA. Cene živini se nikakor nočejo popraviti. Že najlepša živina se prodaja po smešno nizkih cenah. Na sejmu v Vojniku so plačevali najlepše vole komaj po 5-50 Din za kilogram žive teže.

Cene tujemu denarju

Na zagrebški borzi smo dobili v valutah 1 dolar za okrog 56-20 Din; v devizah: 100 avstrijskih šilingov za 795-86 do 798-26 Din; 100 italijanskih lir za 296-12 do 297-02 Din; 1 dolar za 56-49 do 56-56 Din; 100 francoskih frankov za 221-93 do 222-59 Din; 100 češkoslovaških kron za 167-61 do 168-11 Din. Vojna škoda se je trgovala po 318 do 321 Din, investicijsko posojilo pa po okrog 70 Din.

Kratke vesti

= Banovinska kmetijska šola na Grmu pri Novem mestu objavlja dodatno k svojemu razpisu šolskega leta, da znaša po odredbi banske uprave v Ljubljani oskrbnina v šolskem letu 1931./1932. za plačujoče učence 400 Din na mesec. Nekaj mest je brezplačnih, odnosno za polovico plačila. Ta se bodo oddala pridnim sinovom manj premožnih in siromašnejših posestnikov in pa drugim ubožnim učencem.

DOPISI

LJUBNO OB SAVINJI. Dne 8. t. m. se je po štiridnevem trpljenju preselila med nebeške krilatce triletna Francka, hčerka Franca Stiglica, zvestega naročnika in čitatelja «Domovine». Ljubezni in priljubljeni otrok ostane vsen, ki so ga poznali, v lepem spominu. — Dne 12. t. m. smo imeli pri nas strašno povodenj, kakršne ne pomnijo ljudje. Odnoslo je na stotine kubičnih metrov lesa, odnašalo je jezove in vodobrane (škarpe), rušilo hiše in odneslo mnogo zemlje in poljskih pridelkov. Samo potok Ljubnica je napravil na stotisoče dinarjev škode. Zopet se je pokazalo delovanje našega gasilnega društva, ki je bilo pokoncu vso noč in vneto reševalo premičnine in jezilo vodo, da ni bila katastrofa še večja. Vsa hvala načelniku g. Jamniku, ki je vso noč bodril ljudi k delu.

RADVANJE. Z redom sv. Save V. stopnje je bil odlikovan tukajšnji zaslužni in priljubljeni šolski upravitelj g. Štefan Firm. Njegovo delo na kulturnem in prosvetnem polju je neprecenljivo. G. Firm je prišel v Radvanje pred šestimi leti in je v tej kratki dobi mnogo pripomogel h kulturnemu razvoju Radvanja. Sedaj je tudi starosta

Ivan Albrecht:

Na pomoč!

Gasilska veselica v Podbrdju je bila dogodek, ki je razburjal sicer mirne duhove nekaj tednov noč in dan. Fantje in možje so vadili in vežbali večer za večerom in vse nedelje, kakor da se pripravljajo na krvavi boj. To je bilo korakanja in obračanja in poveljevanja, pa sej in posvetovanj, trdnih sklepov in malih sporov, zapisnikov in govorjenja, da nikoli tega. Dekleta so pletla vence, nabirala darila za srečolov, pomerjala obleke in se pripravljala na toliko načinov za slovesni dan, da sploh ni bilo nič in nikamor z njimi. Pevski zbor, moj Bog, koliko je imel dela! Suhljati organist si je izpihal že pol pljuč in prepodil do zadnjega že vse pajke ne samo iz starinskega harmonija, ampak celo iz vse hiše, pa le še ni šlo tako, kakor bi bilo treba.

— Zvezda mila je sijala in naš rod vodila je —

«Kako bo kaj vodila, ko je tenor za poldrugit ton prenizek!» je hropel organist in poskakoval za harmonijem. Tri tedne vsi registri niso nič pomagali in Jeketova Micka je medtem postala hripava, a Štekljev Janez zagrlen! Prav tega je bilo še treba! In kakor nalašč ta dva, stebra vsega zbora. Basov in altov je bilo dovolj. In sploh, ti že še nekako hrešče in se tudi tako hudo ne čuti, če gre malo po strani, ampak spran in tenor!

«Micka, za božjo voljo,» je prosil organist, «ali nič ne pomisliš, kakšno sramoto in kolikšna škoda —?»

Seveda misli, na vse to misli Jeketova Micka, toda če ne gre, ne gre!

Naj se tedaj nekaj dni vadi sama doma, naj poje bolj na lahko in naj pije sveža sirova jajca. To vrne glas.

Jeketova je bila seveda takoj pripravljena. Oplašeni pevci in pevke so svetovali še presno maslo in med in nebroj takih krepkih dobrot, pa ne samo svetovali, ampak so ji tudi vsega v obilici nosili na dom. Požrtvovalno dekle je uživalo vse to v obili meri, posebno še potlej, ko so ji v pospešitev teka nasvetovali še sveže pelinove vršičke. Toliko je spravila vase, da se je včasih celo sama zavzela. Uspeh ni izostal. Micki se je vrnil glas in pa razcvetela se je kakor roža na dobrih tleh. Kakor mleko in kri so bila njena lica. Janez, ki jo je že prej rad videl, je bil zdaj tak, da sploh ni več poznal not. Komaj so dobro začeli, se je že izgubil. In organist je imel nove križe.

«Za pet ran božjih, Janez, kam se zaletavaš!» Janez je suho zakašljajal, Micka je zardela, dekleta so se jela muzati in ves zbor je bil naenkrat iz reda.

«Zvezdo je našel», je pripomnil bas, kovač Francin.

Vse je bušilo v smeh.

O ti salamenski Janez. Micka je bila kakor mak, a Štekljev je kašljajal:

«Če bi jo prav! Ali vas to kaj boli?»

To so se zablskali pogledi! In potlej: Zvezda mila je sijala — Kakor namazano je šlo. Organist si je oddahnil. Hvala Bogu!

«Zdaj pa pozdrav gostom!»

Začeli so, poskušali najprej s posameznimi glasovi. Vse imenitno in brez zatiklajev. Potlej v zboru. Organist je okušal nebeške sladkosti, tako so jo pevci rezali.

Drugi dan je vedelo vse Podbrdje: Štekljev Janez in Jeketova Micka sta ženin in nevesta.

«Tak si je toliko popravila glas, da ga je s petjem omrežila!»

Od ust do ust je šlo. Kdo bi si bil mislil, za kaj vse pride takale slavnost prav!

«Če bo le prehudo gorelo, bo treba še gasiti!», se je smejal sam oče župan, ko je zvedel, da nameravata Janez in Mica na sam slavnostni dan praznovati tudi slovesno zaroko.

Že zaroka sama je bila za Podbrdje nekaj nenavadnega. Včasih tega ni bilo. Če sta se dva rada videla, sta se lepo zmenila in vzela prav natihoma, ako sta bila manj premožna, bolj slovesno in s hruščem, če sta bila gruntarska. Pismo so šli delat k notarju, balo so speljali, pa so se zavrteli in je bilo opravljeno. Zaroka pa, nak, to je bilo posebno ženskam čisto novo. Toliko je bilo zdaj naenkrat govorjenja in ugibanja, da bi bili ljudje skoraj pozabili na poglavitno: na veselo lico samo. —

novoustanovljenega Sokola. Iz vsega srca mu želimo še mnogo uspeha v nadaljnjem delu in mu k odlikovanju iskreno čestitamo! — Kraljeva proklamacija, ki je bila v teku zadnjih dni nabita v občinskem uradu, je zbudila med našim občinstvom splošno zadovoljstvo. Kraljev manifest smo prečitali vsi z veliko radostjo. — Prejšnja godba gasilnega društva je v celoti pristopila k Sokolu in je pod vodstvom vrlega kapelnika br. Flajšerja tako napredovala, da je imela že štiri nastope. Le po tej poti naprej! — Kolesarsko društvo priredi v nedeljo 20. t. m. klubsko prvenstveno dirko, pevsko društvo «Lira» pa veliko vinsko trgatve. — Dika Radvanja je nedvomno radvanjski grad, last g. Jurkoviča, ki je dal poplpe prav lepo popraviti. — Novo trgovino je otvoril v lastni hiši g. Josip Kremp. Naše gospodinjice so s tem zelo zadovoljne, ker jim zdaj ni treba za vsako malenkost teči v mesto.

ST. JANŽ NA VINSKI GORL. Kakor je znano cenjenim čitateljem «Domovine», je našo občino zadela 1. julija letos huda elementarna neizgovorna. Izredno debela toča je razbila mnogo strešne opeke in uničila velik del poljskih pridelkov. Na pobudo sreskega načelstva v Slovenjgradcu se je pričela velika nabiralna akcija. Izpolnile so se pomenljive besede Simona Gregorčiča: «Odprti srce, odprti rok, otiraj bratovske solzé...» Prebivalci gostoljubne občine Sv. Andraža pri Velenju so pod spretnim vodstvom g. občinskega tajnika in organista darovali prizadetim posestnikom 630 kg žita in nekaj denarja v gotovini. Razen tega je darovala šentandraška Dekliška zveza 215 dinarjev, ki jih je nabrala na svoji prireditvi. Iskreno se zahvaljujemo za darove šentandražanov. Naj Bog tisočero povrne!

TEZNO PRI MARIBORU. Naš Sokol, ki je bil pred kratkim ustanovljen, je otvoril v nedeljo 6. t. m. svojo letno telovadišče. Telovadišče si je članstvo v nekaj mesecih uredilo s prostovoljnimi kulukom. Ko bo popolnoma urejeno, bo menda najlepše v vsej mariborski župi. Popoldne na omenjeno nedeljo je bil telovadni nastop, ki je dobro uspel, kajti računati moramo z dejstvom, da je bil to prvi javni nastop mladega društva. Dober opazovalec je lahko videl in dognal, da je vodstvo v večjih rokah. Omeniti je tudi treba, da se nekateri telovadci, ki so začetniki, lahko merijo z marsikaterim starejšim članom. Pred javnim nastopom je nazdravil starosta društva

Slavnostni dan je bil kakor prazniško umit in preoblečen deklič. Ze od štirih zjutraj se je mučila hreščeča godba in sprejemala goste, ki so se vozili na okrašenih vozeh v Podbrdje. Razvedelo se je bilo namreč, da je v veselico združena še druga slovesnost, zaroka tenorja s soprano. In to je vleklo! Podbrdje se tišči skrito pod hribi, je prosvitljeno in tako rekoč napredno, pa so hotele vse okoliške vasi pridobiti na izobrazbi in spoznati novost.

Po maši se je začelo veselo vrvenje na veseljenem prostoru. Bilo je govorov in so govorili domačini in gostje, nazadnje pa sam gospod župan. Ta je povedal, da je današnja prireditev dvakrat važna, ker bo dobri svetec Florijan skušal utolažiti tudi žareči ogenj brez plamena, ki v dveh sreih zdaj gori.

Godba je zaigrala in živio je napolnil ves prostor. In so se začeli na plesišču vrteti pari kakor za stavo. Vrteli so se vse popoldne in pozno v noč. Janez je sukal Jeketovo, da je komaj lovila sapo. In čim bolj globoko v noč je lezel čas, tem bolj je bilo vse prepričano, da kaj tako lepega še ni bilo nikoli.

Samo Zefka, Petrinova Zefka, je milo gledala in skrivaj gohtala solze. Ne ples in ne smeh ji nista segla v srce in kolikorkrat je mogla, je smuknila kam v zatišje, da si je z bridkimi vzdihljaji olajšala srce. Tri leta je bila upala, da bo nekoč mlada Šteklja, zdaj pa je morala gledati, kako je v smehu in plesu umrlo cvetje njenih nad.

Cez polnoč je šlo in pari so se jeli bolj in bolj menjati. Castitljive starine so začutili v

br. Tomažič najvišjemu zaščitniku Sokolstva, našemu dobremu vladarju, in pa prestolonasledniku Petru, katerega rojstni dan smo prav istega dne praznovali. V nadaljnjem govoru je pozdravil zastopnika sreskega načelstva, g. drja. Vrečarja, zastopnika župne uprave br. Lintnerja, zastopnika Narodne odbrane profesorja Kendo, vse članstvo sosednih bratskih društev in naposled vse ostalo občinstvo. Br. Lintner je v imenu župe razložil pomen prireditve in bodril k nadaljnjemu delovanju, br. Kenda pa je še dostavil, naj ne pozabimo nesrečnih žrtev v Bazovici, katerih žalostno obletnico smo prav tako obhajali tega dne. Po končanem javnem nastopu se je razvila prijetna narodna zabava ob zvokih lastne godbe na pihala. V okusnih šotorih so nam postregle gospe in gospodične z najboljšimi okrepčili za mal denar. Društvo je zaključilo svojo veselico že ob polnoči, čeprav je bilo še mnogo občinstva na prireditvenem prostoru. Vsa čast društvu! Sploh je bila vsa prireditev vzorno organizirana. Vsi gosti so bili dobro razpoloženi, toda pijanega človeka nisi videl. Kadar bo tezenski Sokol zopet kaj priredil, se bomo radevoljno odzvali njegovemu vabilu.

DOMAČE NOVOSTI

Opozorilo naročnikom

Današnji številki smo priložili položnice onim, ki za letos še niso poravnali vse naročnine. Vsi ti naj se zavedajo, da je sedaj, ko so minile tri četrtine leta, že skrajni čas, da plačajo ono malo naročnino, ki se zahteva za «Domovino», za časopis, ki jih je ves čas zabaval, poučeval in obveščal o vseh važnejših dogodkih doma in v tujini. Naj ne bo nehvaležnosti med vami, zato vzemite položnice, hitite z njimi na pošto in plačajte znesek, ki ste ga še dolžni za naročnino. Kdor pomotno ni prejel položnice, pa ve, da je še dolžan, ali komur se položnica pokvari, naj piše upravištvu po drugo. Dobil jo bo nemudno.

Uprava «Domovine».

* Kralj krstni boter enajstemu otroku. Kmetovalcu Boku Juraku v Sutlanski Poljani se je te dni rodilo enajsto dete. Jurak je zaprosil za krst-

okretnih udih toploto. Minilo jih je modrovanje in ta in oni se je prizibal k plesišču, stopil na pod in potrkal s peto. Tudi očeta župana je premagalo, da je šel in še enkrat voščil Janezu in Micki sto tisoč sreč. Zraven si je izgovoril, da bi se tudi sam zasukal z brhko zaročenko.

Janez ni mogel ugovarjati. Res je dekle nerad spustil iz objema, zamere pa le ni maral. Pa je šel in brž poplaknil slabo voljo s nekaj krepkimi požirki, toda županu se ni nič mudilo, da bi vrnil plesalko. Tako si Janez naposled ni vedel pomagati drugače, kakor da si je za ta čas izbral drugo. Zasačil je vzdihujočo Zefko, pa hajdi z njo na plesišče. In sta se zasukala, da je bilo veselje. Dekle je tonilo v blaženosti, Janez pa je stiskal zobe in plesal in pil. Kajti po zgledu očeta župana si je želel plesa z brhko Jeketovo Micko ves častitljivi občinski zastop in odrinjeni zaročenec sploh ni več prišel na vrsto.

Kako je bilo med zaključnim «polštertancem», najrajši molčim. Janez je bil že itak tako na kraju, da ni ne videl in ne slišal. Ob razhajanju se ni več spomnil ne zaroke in ne Micke. Spremljal je Zefo in jo je vodil po takih ovinkih domov, da sta zgrešila pot in obležala v gošči za vasjo.

Kako je bilo potlej, kdo naj ve, in če bi tudi vedel, kdo naj to pove! Samo toliko je res, da Micka ni postala nikdar Janezova žena, pač pa je Petrinova Zefka dala napraviti nad hišna vrata pri Štekljevih «slepo okno» in je postavila vanj lep kipec svetega Florijana. Čutila je vedno, da nikdar ne bi bila Štekljevka, če ji ne bi bil dobri svetec priskočil — na pomoč!

no botrstvo Nj. Vel. kralja, ki se je prošnji odzval in imenoval za svojega zastopnika polkovnika g. Jemriča, komandanta zagrebškega vojnega okrožja. Prebivalci Sutlanske Poljane so ob priliki krsta, ki se je izvršil predzadnjo nedeljo, priredili pravo narodno slavje in so kraljevega zastopnika sprejeli izredno svečano. Otrok, ki je ženskega spola, je dobil pri krstu, kateremu je prisotstvovala vsa vas, ime Aleksandra-Marija. Po krstu je g. polkovnik izročil Juraku kraljeve darove: zlato verižico s križcem, zlatnik za 20 dinarjev in krstno svečo z državno trobojnico za dete, a 3000 dinarjev kot dar za očeta. Ko se je popoldne kraljev zastopnik poslavljajal, so mu domačini igrali na tamburice, streljali z možnarji in navdušeno vzklikali Nj. Vel. kralju.

* «Službeni list kraljevske banske uprave dravske banovine» z dne 10. t. m. objavlja ustavo kraljevine Jugoslavije in zakon o izpremembah in dopolnitvah v zakonu o nazivu in razdelitvi kraljevine na upravna območja.

* Zborovanje Družbe sv. Cirila in Metoda v Laškem. V Laškem se je vršila v nedeljo ob priliki 40letnice obstoja tamošnje podružnice CMD 42. redna velika skupščina CMD. Delegate, ki jih je zlasti mnogo prišlo od naše ogrožene meje, je pozdravil na postaji predsednik podružnice g. Ivan Četina, pričakovali so jih pa šolska mladina, Sokoli v krojih in velika množica naroda. Pod slavolokom je prvomestnika CMD, vseučiliškega profesorja g. dr. Rada Kušēja, pozdravila mala Sokolica Brinarjeva, nato so pa delegati odšli v radiotermalno kopališče, kjer je bila najprej zaupna seja, nato pa v veliki dvorani kopališča občni zbor, ki ga je otvoril prvomestnik g. dr. Rado Kušej. Prvomestnik je v svojem govoru omenil, da je v minilemu letu delovalo 88 podružnic, to je 5 več kakor v letu 1929. Ko so zborovalci počastili spomin umrlih članov, zlasti pa spomin pokojnega prvomestnika Aleksandra Hudovernika, so skupščino pozdravili župan g. dr. Roš, podban g. dr. Pirkmajer, brat Smertnik v imenu Sokola, g. Likozar v imenu Ljubljane, profesor g. dr. Rožič v imenu Kluba koroških Slovencev in šolski nadzornik g. Potočnik v imenu vzgojiteljev. S skupščine je bila poslana vdanostna brzojavka Nj. Vel. kralju in prvomestnik je prečital tudi brzojavne pozdrave, ki so jih poslali minister za gradbe g. dr. Albert Kramer, ljubljanski župan g. dr. Dinko Puc in več podružnic. V imenu akademske mladine je govoril g. Ivo Brnčič, za srednješolsko mladino pa je izpregovoril g. Tugomer Prekoršek. Po obširnih poročilih tajnika g. inž. Janka Mačkovška in blaginika so bili v družbeno vodstvo izvoljeni naslednji člani: gg. dr. Ernest Dereani, inž. Janko Mačkovšek, Ivan Prekoršek, Miro Senekovič in Franc Jamšek; v nadzorni odbor so bili izvoljeni gg. dr. Vladimir Ravnihar, Matija Rode, Albert Sič, Martin Majcen in Evgen Lovšin; v raziščišče Matija Marinček, Franc Pahernik, dr. Fran Tekavčič, dr. Janko Tekavčič, dr. Janko Žirovnik in dr. Lašič.

* Uspeh jesenske prireditve Ljubljanskega velesejma, ki se je 9. t. m. zaključila, je bil prav lep. Obiskovalcev je bilo nad 110.000, od teh pet odstotkov inozemcev, predvsem iz Avstrije, Italije, Nemčije, dalje Poljske, Francije, Anglije in Grčije. Na dan otvoritve je počastila prireditev s svojim obiskom tudi Nj. Vel. kraljica Marija. Prihodnji ljubljanski mednarodni vzorčni velesejem bo od 4. do 13. junija 1932.

* Aretacije naših rojakov v Julijski krajini. Z Reke poročajo o novih aretacijah Slovencev na Krasu, ki jih je izvršila italijanska policija kar v množicah na dan bazoviške obletnice. Okoli Sežane je bilo aretiranih nad 100 fantov in hišnih gospodarjev. Zaporj v Sežani so natrpani z ubogimi slovenskimi fanti. Samo okoli Tomaja je bilo aretiranih 86 ljudi. Aretiranci so osumljeni, da so na dan pred obletnico bazovskih žrtev obesili na drevesa po vsem zgornjem Krasu jugoslovske zastavice, okrašene s trnjem. Zastavice so se vnovič pojavile v ponedeljek zvečer, to je v času, ko so bili osumljenci že v zaporu. Ljudstvo domneva, da so zastavice nastavili fa-

fisti sami, da se potem znosijo nad slovenskim ljudstvom. Podobno poročilo o aretacijah v množicah je prišlo tudi z Brd pri Gorici. Tako je goriška policija odgnala iz Kozane skoro polovico vaščanov v goriške ječe.

* **60letni jubilej delavnega moža.** Pomemben mejnik v svojem življenju je prestopil g. Lovrenc Glogovšek, mizarški mojster in podjetnik pogrebnega zavoda v Krškem. Izšel je jubilar iz krepke rodbine Glogovškov v Artičah. Po šoli v Brežicah se je posvetil mizarstvu. Da se dobro izpopolni, se je kot mladenič podal v inozemstvo, delal dokaj let na Dunaju in drugje. V inozemstvu je spoznal tudi svojo sedanjo soprogo go. Antonijo, po rodu Čehinjo. Z jubilarom praznuje tudi ona svojo 60letnico. Še v letu poroke se je par v izredno marljivem delu znašel v Krškem, kjer je jubilar pričel samostojno izvrševati mizarško obrt. Marljivo skupno delo je rodilo uspehe tako, da je kmalu postavil hišo s prostorno delavnico. Že prvo leto po svojem prihodu v Krško je jubilar pristopil h gasilnemu društvu, kjer se še danes udeležuje kot načelnik. Leta 1905. je bil izvoljen za načelnika Obrtne zadruge, ki ji je vestno načeloval celih 20 let, tri leta pozneje je bil pa izvoljen za predsednika preizkuševalne komisije v Krškem, kateri še danes načeluje. V strogo narodnem duhu sta s soprogo vzgojila vseh pet otrok. Obema k lepemu jubileju iskreno čestitalmo!

* **Državni otroški vrtec v Št. Vidu nad Ljubljano.** Na predlog bana dravske banovine je s sklepom prosvetnega ministra dovoljena ustanovitev državnega otroškega vrtca na osnovni šoli v Št. Vidu v ljubljanskem srezu.

* **300letnica božje poti Sv. Trojice v Slovenskih goricah.** Letos poteče 300 let, odkar se je pričela božja pot pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah. V proslavo te tristoletnice bo v petek, soboto in nedeljo, to je 18., 19. in 20. t. m., slovesna tridnevna. Slovesnostj se udeležijo tudi škof g. dr. Ivan Tomažič.

* **Gradnja pravoslavne cerkve sv. Save v Celju** se počasi približuje dovršitvi. Dočim je delo iz neznanih razlogov vse poletje počivalo, so pred kratkim začeli cerkev zopet graditi.

* **Novi prosvetni hram v Lescah** je tik pred kolavdacijo. Je to zgradba, ki lahko služi za vzor. Stavba nikakor ni za Lesce prevelika, kakor to trdijo nekateri, kajti namenjena ni le osnovnošolski mladini, temveč vsej vasi, vsem prosvetni željnim in potrebnim občanom. Vse to potrebno prosvetno delo je imel šolski odbor v mislih, ko je dal graditi stavbo. V vseh treh prostorih prostane zgradbe pa vlada tista potrebna prisrčna domačnost. Stavbnemu odboru vsa čast na dovršenem delu.

* **Streljanje z ostrimi topovskimi naboji.** 16. artiljerijski polk bo imel streljanje z ostrimi topovskimi naboji 23., 24., 25., 26., 27. in 28. t. m. južno od vasi Klanca in Zaloga (pri Škofljici) in Pijave Gorice na cilj k. 358, južno od vasi Studenca-Iga in izpod vasi Brezja pri Pijavi Gorici in vasi Vrha pri Turjaku na cilj Sv. Marijo (Kurešček k. 833). Prebivalstvo teh občin in vasi se opozarja, naj se brezpogojno pokori nalogu vojaškega oblastva in naj v gori označenih dneh opusti vsako delo na nevarnih mestih in naj ne prejema z rokami in ne premika izstreljenih projektilov — krogel in njih odpadkov, ker je to smrtonavno, nego naj v vsaki najdbi takoj obvesti najbližji županski urad ali pa orožniško postajo.

* **Sejem v Št. Vidu pri Grobelnem.** Prejeli smo: Dne 21. t. m. bi se moral vršiti sejem v Št. Vidu pri Grobelnem. Ker pa bo istega dne sejem v Št. Juriju ob južni železnici, je šentviški sejem prestavljen na torek 22. t. m. Kupci in prodajalci, pridite v obilnem številu, da bo kupčija bolj živahna!

* **Hude poplave po dravski banovini.** V soboto so bile skoro po vsej dravski banovini hude poplave, ki so ponekod napravile veliko škodo. Zlasti prizadeti so bili nekateri kraji Gorenjske, Savinjske in Šaleške doline. Vode so rušile mostove, jezove in ~~stare~~ **šarpe**. Savinja je odnesla v

Gornji Savinjski dolini tudi velike zaloge lesa. V Selški dolini je največ trpela okolica Zalega loga. Narasle vode so napravile dosti škode tudi na njivah in travnikih, kamor so nanese mnogo peska in druge navlake. Po nekaterih krajih so hudourniki odnesli z njiv prst s pridelki vred. V krajih, ki so bili najhuje prizadeti po poplavah, so ljudje nujno potrebni pomoči.

* **Občinski arhiv v jazbečevi duplini.** V polšniškem okolišju so se zadnje čase močno razpasli jazbeci, ki posebno v koruzi povzročajo mnogo škode. Zato so se vrli polšniški fantje zadnje dni odločili k velikemu pogonu teh hudobnih koruznikov. V bližini malega naselja Glinjka pod cerkvi sv. Jurija so našli večje jazbečine. V eno tako luknjo se je splazil Repovžev Jože s Stranskega vrha. Ko je bil že globoko v njej, je vesel sporočil fantom, ki so čakali zunaj: «Ga že imam!» Pa je vlekel in privlekel na dan veliko vrečo. Fantje so vrečo seveda takoj pretipali in ugotovili, da je v njej sam papir. Ko so jo odvezali, so našli v njej akte. Nemudno so vrečo odnesli na občino, kjer je bilo ugotovljeno, da so to sami občinski akti, ki so iz pisarne izginili letošnjo pomlad. Sestavila se je komisija, v kateri so bili župan Pograjec, občinski tajnik Stele in občinski blagajnik šolski upravitelj Aničič. Komisija je ugotovila, da so ti akti del občinskega arhiva iz let 1927. do začetka 1931. V teh letih je županoval na Polšniku posestnik Trele, njegov tajnik pa je bil Habé. Občinsko uradovanje nikakor ni bilo v redu in so se vedno bolj množile pritožbe, zaradi česar je bil občinski odbor s županom Trelecem letošnjo pomlad odstavljen in je bila imenovana nova občinska uprava. Pol v jezi, pol v šali so domači občani ugotovili, da pač nikjer drugod nimajo tako imenitnega občinskega revizorja kakor na Polšniku, namreč jazbeca.

* **Trojčke je rodila.** V vasi Razdrtem pri Št. Jerneju je rodila žena posestnika Reblja Jožeta trojčke, in sicer enega fantka in dve punčki, ki so vsi zdravi. Vlovila jih je babica ga. Klemenčičeva, ki vrši ta človekoljubni posel že 38 let in je dosegla s tem porodom lepo število 1680.

* **Smrtna nesreča marljivega delavca.** Gradbena dela pri novem carinarničnem posloju na Spodnjem Grisu v Gornji Radgoni so od početka hitro napredovala. Le pri kopanju vdolbine za kletne prostore je bilo delo oteženo. V globočini treh metrov je nastopila voda, ki so jo morali izčrpavati z ročno brizgalno gornjeradganskega gasilnega društva. Te dni proti poldnevu so v rovu okrog 2 in pol metra globoko betonirali temelje delavci Matija Muhič, Ivan Šoštarčič in Martin Škrobar. Naenkrat se je od nezadostno zavarovane stene zrušila debela plast težke prodnate zemlje in pokopala pod seboj Matijo Muhiča, ostala dva delavca pa samo delno podsula. Ivan Šoštarčič in Martin Škrobar sta dobila lažje telesne poškodbe. Matija Muhič pa je ostal na mestu mrtev, ker ga je plast zemlje vrgla na obraz in trebuh tako, da je pri padcu zadel nesrečnik na trda tla in se zaradi zasutja nato zadušil. Ostala dva ranjena delavca je reševalna postaja gasilnega društva iz avstrijske Radgone prepeljala v tamošnjo bolnico. Vsi trije delavci so bili revni viničarji: Ivan Šoštarčič iz Murščaka pri Radencih, Martin Škrobar z Ivanjševskega vrha pri Negovi, Matija Muhič pa iz Zbigovcev pri Gornji Radgoni. Zadnji je bil šele 27 let star in zelo marljiv delavec; bil je poročen že tri leta, vendar otrok ni imel.

* **Smrt med vinogradi.** V Zagradu je že dokaj let sameval v neki koči 65letni g. Muhar Franc, ki ga je te dni na poti skozi vinograde doletela smrt.

* **Smrt pod kozolecem.** Pod kozolecem g. Zakotnika, župana v Zgornji Šiški, so našli delavci neznanega moškega, odetega z vrečo. Ker se kljub glasnemu govorjenju pod kozolecem zaposlenih delavcev ni kar nič zganil, je stopil eden izmed njih bliže. Ko je potegnil vrečo z njega, je ugotovil preplašen, da je počivajoči mrtev. Takoj je bila poklicana policijska komisija, ki je ugotovila,

da je moral umreti neznanec že ponoči. Oslabljen od pomanjkanja in občutnega mraza ponoči je umrl brčkone zaradi srčne kapi. Pokojnik je bil 50 do 55 let star, zapuščen zunanosti, oblečen v črno obleko. Policija ga je fotografirala in dala prepeljati v mrtavnico v Dravljah.

* **Neznana mlada utopljenka.** V ponedeljek dopoldne so opazili delavci iz vasi Spodnjega Brezovega pri Sevnici v Savi žensko truplo, ki so ga dvignili iz vode. Utopljenka je bila oblečena v črn kopalni kostum. Stara je bila menda šele kakih 20 let in je imela svetle lase, spletene v dve kiti. Truplo je bilo že močno razpadlo in je moralo ležati po mnenju zdravnika, ki je prisotstvoval komisijskemu ogledu, v vodi že kake tri mesece.

* **Skočil je iz drvečega vlaka.** Te dni zvečer, ko je prihajal ljubljanski vlak na postajo Pragersko, je pred zadnjo bločnico skočil iz vlaka, hoteč si menda prikrajšati pot, 17letni sin železničarja, mizarški vajenec Josip Plajh, ki stanuje pri starših v bližini postaje. Pri skoku si je fant zlomil desno nogo v členku. Ker osebje vlaka ni zapazilo dogodka, je vlak vozil naprej proti Pragerskemu. Šele čez dobre pol ure so fanta našli in poklicali reševalni oddelek iz Maribora, ki ga je odpravil v mariborsko bolnico.

* **Požar na Strmecu.** Iz Velike Nedelje nam pišejo: V petek zvečer je zgorelo gospodarsko poslopje posestnika g. Božiča na Strmecu pri Veliki Nedelji. Kakor sodijo, je ogenj podtaknila zlobna roka. Orožniki zločinca pridno zasledujejo in mislimo, da bo požigalec kmalu v rokah pravice.

* **Dva požara pri Medvodah.** V medvodskem okolišju sta bila pretekli teden dva požara. Najprej je gorelo v tovarni za izdelovanje firneža v Medvodah. Podjetje, last g. Janeza Berganta, že dalje časa ni obratovalo. Poslopje je docela pogorelo in trpi lastnik Bergant občutno škodo, ki je le delno krita z zavarovalnico. Kmalu potem pa je gorelo v Ločnici pri Sori. Požar je zajel žago lesnega trgovca Šimica iz Bodoveljske grape v zminški občini pri Škofji Loki. Na kraj nesreče so prihiteli gasilci iz Sore, ki pa so se lotili zgolj omejitev požara.

* **Ogenj je upepelil slamnato streho hiše** posestnika Franca Kastrevca v Bučni vasi. Prihiteli so gasilci iz bližnjih Kamenc, pogasili pravočasno ogenj ter oteli hišo in vsa sosednja poslopja.

* **Razpokana peč zažgala hišo.** Te dni se je vnela v Kostrevnici pri Šmartnem Kokolčková hiša, ki je postala na prav neobičajen način žrtev požara. Kokolčkovi so zanetili ogenj v peči za krušno peko. Peč pa je bila od starosti že močno razpokana. Domači, ki so bili zaposleni v kuhinji, niso opazili, da uhajajo plameni skozi razpoke v sobo. Plameni so vneli klop ob peči, ki je nato užgala še ostalo pohištvo. V hipu je bila v plamenu vsa soba. Ogenj je uničil poslopje do tal, ostal je le del obžganega obzidja.

* **Z dinamitom nad ribe.** Drzen napad na ribiški revir se je zgodil te dni v Zgornji Besnici, majhnem naselju na zapadnem vznožju Janč. Tam ima ljubljanski trgovec g. Stepič svoje posestvo in tam si je uredil tudi svoj ribolov. V stranskem rokavu malega potoka Besnice si je zgradil betonirano ribogojnico. V bližini ribogojnice je nameščen poseben ribiški čuvaj, ki ima često posla z dolgoprstniki. Proti večeru te dni je začel omenjeni čuvaj močno detonacijo. Brž je stekel v naznačeno smer; mož pa se je silno prestrašil, ko je opazil ribogojnico v ruševinah, vodo izpuščeno, ribe pa razstreljene in uničene. Banditski napadalec je vrgel v ribogojnico škatlo s precejšnjo množino dinamita, ki je uničil na mah večletni trud g. Stepiča in njegovega ribiča in povzročil seveda tudi precejšnjo denarno škodo.

* **Na slabih potih.** Te dni so aretirali javniški orožniki na Blejski Dobravi že dolgo iskanega brezposelnega delavca, 20letnega Jožefa Kolmapa. Kljub svoji mladosti ima Kolman za seboj že zelo pisano preteklost in je pred kratkim odsedel štirimesečno ječo zaradi tatvine. Oblastva

so ga zasledovala sedaj zaradi številnih tatvin in vlomov, izvršenih na Javorniku, Blejski Dobravi in Bledu.

* **Po šestih letih izsleden vlomilec.** V maju leta 1925. je bilo vlomljeno v Šoštanju v trafiko ob mostu čez Pako, last vojnega invalida Josipa Skornška. Vlomilec je odnesel takrat za 28.000 dinarjev tobačnih izdelkov in kolkov. Vzlie vsemu prizadevanju oblasti je vlomilec ostal nezsleden. Skornšek je bil sicer proti vlamu zavarovan, nesrečno naključje pa je hotelo, da kratko pred vlomom ni plačal zapadlega zavarovalnega obroka in je šla vsa škoda v njegovo breme. Udarac ga je kot vojnega invalida posebno hudo zadel. Toda naše vrlo orožništvo ni pozabilo na ta vlom. Budno je pazilo oko postave na vse one nepridiprave, katerim bi se tak čin mogel pripisovati. Po raznih znakih je začel leteti sum na Sletnega Josipa Brišnika, poseselnikovega sina v Šoštanju. Dokazi so se zadnji čas toliko zgostili, da je bil Brišnik aretiran. Po aretaciji se je Brišnik dolgo izmotaval, a se je kmalu zapletel v taka protislovja, da je navsezadnje vendarle vse priznal. Obseg tatvine kaže na to, da je moral Brišnik izvršiti dejanje v družbi več pomagačev.

* **Vlomilec v kapucinske cerkve in samostane.** V kapucinski samostan v Ptujju je bilo letos dvakrat vlomljeno. Pri drugem vlamu so kapucini vlomilca sami ujeli in oddali policiji. Bil je to neki Ivan Štraser iz Pobrežja, ki je pa še isto noč pobegnil iz zaporov na ta način, da je upognil železje pri oknu zapora. Ker so mu postala tla v Ptujju in okolici prevročja, je odšel dalje proti jugu. Očividno pa ima posebno piko na kapucine, najbrže zato, ker so ga v Ptujju prijeli. Pred dnevi je vlomil v kapucinsko cerkev v Osijeku, kjer pa je imel isto smolo in so ga tudi tamkaj zasačili. Najbrže bodo osiješki zapori bolj trdni in kapucinski samostani vsaj za nekaj časa varni pred njim.

* **Roparski napad pri Ljubljani.** V ponedeljek zjutraj je bil na Ljubljanskem polju izvršen izredno drzen roparski napad. Okrog 1. se je vračal pleskarski pomočnik France Pečnik, stanujoč v Srednjih Gameljnih, s kolesom proti domu. Ker ni imel luči, je hodil peš in je kolo vodil z roko. Na Dunajski cesti v bližini Brinja sta se mu približala dva moža. Izdala sta se za defektiva in ga začela izpraševati, kam gre. Pojasnil jima je, da se pelje domov, kar pa jima ni bilo všeč. Zahtevala sta, naj se legitimira, in vsega sta preiskala. Med preiskavo sta mu vzela iz hlačnega žepa listnico, v kateri je imel 1120 Din, in dežni plašč. Nato sta zahtevala, naj gre z njima na stražnico v Šiško, zavila sta pa na neko stransko pot proti Vodovodni cesti. Pečniku se je videlo to sumljivo in se jima je uprl. Videč, da zlepa ne bo šlo, je mlajši nepridiprav potegnil iz žepa nož. Pečnik je tedaj začel kričati na pomoč. V tem hipu ga je starejši zagrabil za vrat in mu zagrožil: «Te zadavam, če ne molčiš!» Nato sta vrgla Pečnikov dežni plašč proč in zbežala proti kamniški progji. Policija, ki je bila obveščena o drznem roparskem napadu, je uvedla obširno preiskavo.

* **Velika tatvina na Urški gori.** Urško goro posebno ob žegnanjih rado obišče mnogo romarjev, ki do zadnjega kotička napolnijo vse kočje. Spodnjo kočjo ima v najemu posestnik Franc Kotnik iz Razbora. Ob priliki zadnjega žegnanja je bil naval posebno velik, tako da je bila povsod velika gneča. Kotnik se je baš preoblekel za mašo in obesil svojo delovno obleko v čumnato, ki je poleg kuhinje. Po nesreči pa je v delovni obleki pozabil denarnico, v kateri je bilo preko 6000 Din. Ko se je Kotnik vrnil iz cerkve, je takoj pogrešil denarnico in jo šel iskati v delovno obleko. Na svoje največje začudenje je pa opazil, da ni v njej več ne denarnice ne denarja. Odsotnost gospodarjevo je izbral neznan tat, ki se je medtem splazil v čumnato in ukradel denar. Za drznim tatom ni nikake sledi.

* **Vlom na Gori pri Sv. Lenartu.** Pred nekaj dnevi je bil ponoči izvršen v stanovanje posestnika Franca Brečka na Gori pri Sv. Lenartu nad Laškim drzen vlom. Tat je odnesel črno možko

obleko, že nekoliko nošeno obleko iz ševijota, nekaj perila in nekaj jestvin. Domačini sumijo, da je izvršil vlom kakih 40 let star možki srednje postave, ki so ga bili videli pohajati tam okrog.

* **Iz zaporov okrajnega sodišča v Cerknici** sta pobegnili 23letni Anton Čadež, pristojen v Borovnico, po poklicu delavec, in 24letni Josip Centa, delavec brez stalnega bivališča, pristojen v Želimiče. Oba ubežnika sta nevarna tatova, ki sta se že dolgo časa klatila po krajih ob državni meji in kradla vseppek.

* **S sekiro nad nasprotnika.** Pred dnevi je prišlo v Lendavskih gorah do prav žalostnega fantovskega razračunavanja. Pri neki kletki so se sešli fantje iz Hotize in Velike Polane. Med njimi je že od prej obstajalo sovraštvo. Precej vinjeni so kaj hitro zašli v prepir, ki je rodil dejanski spopad. Fant Žizek iz Hotize je pograbil sekiro in zamahnil z njo po Jaklinu iz Polane. Ranil mu je štiri rebra. Poklicani zdravnik je odredil takojšnji prevoz v bolnico.

* **Nevarna roparska in požigalska tolpa na varnem.** Zgolj naključje je nanese, da so prišli na Dolenjskem nevarni zločinski tolpi na sled. Vrstile so se aretacije druga za drugo in posamezni člani, ki so redki izrodki človeške družbe, so morali oditi drug za drugim za trdno zidovje jetnišnice novomeškega okrožnega sodišča. V teku preiskave so bila pojasnjena že mnoga zločinska dejanja, ki so jih posamezni člani tolpe storili pred leti. Prvenstvo med njimi ima vsekakor Sotler Lojze, star preko 40 let in brez pravega poklica. Sledi mu Rozman Franc, nato Kraševc Franc, po poklicu kolar, doma iz Čužnje vasi pri Trebelnem, kjer je imel dom in ženo, a se je pozneje od nje ločil in živel sedaj v koruznem zakonu z neko Radovanovo Lojzko, s katero ima dva nezakonska otroka. Tej je Kraševčeva žena pred leti iz ljubosumnosti zažgala domačijo. Takrat je Lojzka pred sodniki prisegla, da nima s Kraševcem ničesar skupnega. Kraševcu sledi krog 25 let stara Jermanova Micka, ki je redek zgled pokvarjene žene. Za njo nič ne zaostaja Gelbfarbova Angelca, ki živi ločeno od moža. Naposled spada k tej družbi še Trtnikova Ančka. Med vsemi zaprtimi zločinci je najbolj pretkan Sotler, ki z drznim nasmeškom našteva in priznava svoje zločine. V celici je imel kar cel kup slovenskih kakor tudi nemških znanstvenih in strokovnih knjig. Na dan je prišlo, da je Sotler te znanstvene knjige nekje ukradel in si jih po tretji osebi dal v svoji drznosti poslati naravnost v kaznilnico. Sledile bodo še nadaljnje aretacije in bo pri tem procesu, kakršnega še ni imelo novomeško sodišče, sedelo na zatožni klopi najbrž okrog 20 oseb.

* **Nočni napad.** Ko se je na praznik Male gospojnice ponoči vračal 45letni posestnik Franc Štampfer iz Selnice ob Muri iz Št. Ilja proti domu, ga je na samotni cesti napadel maskiran mož z običajnim: «Denar ali življenje!» Štampfer se je postavil v bran, toda neznanec je bil močnejši. Vrgel ga je na tla in obdeloval s pestmi in nekimi trdim predmetom po glavi, prsih in rokah. Prizadel mu je znatne poškodbe, potem mu je vzel listnico, katero pa je vrgel, ker je bilo v njej samo nekaj desetakov, zopet nazaj in Štampferja še osuval z okovanim škornjem v prsi. To je že drugi enak napad na meji. Orožništvo se trudi, da bi izsledilo razbojnika.

* **Drzen roparski napad na poštni voz.** V Pakraški poljani je nedavno o polnoči vozil poštar pošto na kolodvor, oddaljen nekaj sto metrov od pošte. Med potjo je skočil izza drevesa neki človek, ki je ustrelil proti poštarju iz revolverja. Poštar je pognal konja, na begu pa se je voz vrnil v jarek, potem je razbojnik ustrelil še enkrat, ne da bi zadel. Poštar je nato pustil konja na mestu in pobegnil v vas. Ko se je vrnil z ljudmi nazaj, so ugotovili, da je razbojnik oropal vsa priporočena in navadna pisma ter odnesel tudi vrečo z 18.000 dinarji. Uvedeno je bilo zasledovanje roparja, ki pa doslej še ni imelo uspeha.

* **Žalostne posledice alkohola.** Ko je hotel te dni v Ptujju stražnik pomiriti neko pijano družbo,

so pijanci navalili nanj, izrgali mu pendrek in ga pričeli pretepati. Ker je stražnik videl, da je osamljen in da je celo obstajala namera, da ga vržejo v Dravo, je ustrelil najprej v zrak in ker tudi to ni pomagalo, na glavnega napadalca, krojača Blagoviča, ki je bil ranjen v nogo in so ga morali prepeljati v bolnico. Na stražnika je bil tudi oddan strel, ki ga je laže ranil na nogi. Šele ko so stražniku prišli drugi tovariši na pomoč, je bilo mogoče pijance ukrotiti. Pristojno oblastvo bo pač moralo uporabiti najstrožje določbe zakona, da se popivanje in razgrajanje omeji.

* **Hude posledice zamolčane poškodbe.** Pred dnevi je dobil 26letni Jurij Nazdravičević iz Zgoranje Voličine v Dimnikovi gostilni pri Sv. Marjeti ob Pesnici med prepirom nevarno poškodbo z nožem v hrbet. Fant, ki je bil nekoliko kriv prepira, je skesano molčal in skrbno prikrival rano. Zadnje dni pa je začel čutiti tako nevarne posledice, da so ga morali prepeljati v bolnico.

* **Z nožem nad izvoljenko.** V vinotoču posestnika Jožeta Štiha na Dobravi pri Sv. Križu je vladala lepe nedelje precejšnja živahnost. Na vino je prišel zlasti mladi svet, ki se mu je zahotelo godbe, plesa in petja. A vesele fante je še posebno privabljal čedni obraz in brhka postava domače uslužbenke 19letne Helene Šribarjeve, ki se je posebno ta dan dobro zabavala. Med gosti je zvečer sedel tudi 22letni Jože Golobič iz Bušče vasi, ki je ves večer mrko gledal predse, najbrže zato, ker mu Helenina zatava ni bila nič kaj po godu. Bil je pač zaljubljen. Okrog 22. ure, ko se je fant odpravil s svojim tovarišem iz vinotoča, je Heleni v veži prigovalarjal, naj se poda z njim pred hišo, da se bosta nemoteno pomenila. Dekle pa je fanta kratko zavrnila, da ne gre iz hiše, ker sta se ta dan že zadosti pomenila. Na ta odgovor je Golobič potegnil svoj žepni nož in kakor nor pričel udrihati po ubogem dekletu, ki se je zaradi dobljenih sedmih ran zrušila na tla. Prizadejal ji je rano na desnem ramenu, zadaj pod desno lopatico, pod levo ključnico, na levi gornji in spodnji lehti, nad desnimi uhljem ter vbodnico med hrbtnico in spodnjim kotom desne lopatice, ki se segala v prsno duplino. Dekle je bilo prepeljano v bolnico, kjer se je v nekaj tednih pozdravilo, ljubezni fant pa je bil predan sodišču in je zaradi zločina stal te dni pred sodniki v Novem mestu. Zagovarjal se je, da ga je jezilo, ker je Šribarjeva, kot njegova izvoljenka, plesala in pila tudi z drugimi fanti. To ji je usodni večer očital, dekle pa je nato odgovorilo z zausnico, zaradi česar se je poslužil noža. Sodišče je junaškega branilca lastne časti obsodilo na osem mesecev strogega zapora.

* **Požig iz jeze.** Predzadnje sredo zgodaj zjutraj so opazili ljudje v vinski kletki posestnika Martina Pluta iz Starihovega vrha plamen, ki se je naglo širil po vsem poslopiju. Semiški gasilci so se podali z brzgalno na kraj nesreče in rešili, kar se je še dalo rešiti. Posestnik Plut ima kljub temu, da so mu rešili precej vina in posodja, občutno škodo, ker so mu zgorele kadi, stiskalnice in razno orodje, ki se je nahajalo v kletni veži. Zavarovan ni bil. Požar je bil očividno podtaknjen. Pred požarom je bilo vlomljeno v vežo in sodi se, da so vlomilci, ki niso dobili v zgradbi nikakega plena, zažgali klet iz jeze. Orožniki marljivo iščejo sled za požigalci.

* **Bolne žene dosežejo z uporabo naravne Franca Jožefove grenčice** neovirano lahko iztrebljenje črevesa, kar čisto učinkuje izredno dobrodejno na obbolele organe. Ustvaritelji klasičnih učnih knjig za ženske bolezni pišejo, da so ugodno učinkovanje Franca Jožefove vode ugotovili z lastnimi preiskavanji. Franca Jožefova voda se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Ali si že obnovil članarino Vodnikove družbe?

IZ POPOTNIKOVE TORBE

SADNA RAZSTAVA ZA SEVNIŠKO POSAVJE.

Sevnica, septembra.

Od nedelje 4. do nedelje 11. oktobra bo v Sevnici sadna razstava za sevniško Posavje. K razstavi so se povabile občine: Sevnica, Anže, Armeško, Blanca, Boštanj, Bučka, Dobje, Golobnjek, Gorica, Jurklošter, Koprivnica, Loka pri Zidanem mostu, Loke pri Planini, Mrčna sela, Mokronog, Planina, Planinska vas, Radeče, Rajhenburg, Raka, Senovo, Stolovnik, Studenec, Škocijan, Šmarjeta, Št. Janž, Št. Rupert, Št. Vid pri Planini, Tržišče, Veliki kamen in Zabukovje, torej skupaj 31 občin.

Namen razstave je, pospeševati umno sadjarstvo in omogočiti čim boljše vnovčenje letošnjega sadnega pridelka. Povabljeni bodo na razstavo domači in inozemski trgovci s sadjem, tako da bo sadjar lahko neposredno brez prekupčevalcev in posredovalcev prodal svoje sadje in tako dosegel višje cene.

Za časa razstave se bodo vršila tudi predavanja strokovnjakov o raznih panogah modernega sadjarstva in vinogradništva, o današnjih zahtevah trgovine s sadjem na domačih in inozemskih trgih in o raznih možnostih vnovčevanja sadja. Razstavljeni bodo tudi razni sadjarski in vinogradniški stroji in priprave, razna sredstva proti sadnim in drugim škodljivcem in drugo.

Razstave se sme udeležiti vsak sadjar. Razstavijo se lahko vse vrste sadja, to je jabolka, hruške, grozdje, breskve, slive, orehi in drugo. Vzorcji sadja se morajo poslati razstavnemu odboru v Sevnici v dneh 1., 2. in 3. oktobra. Od vsake vrste in sorte naj se pošlje po 5 do 10 plodov, zavitih v papirnate vrečice. Vsaka vrsta naj bo v posebni papirnati vrečki, ki naj ima napis, vsebuječ ime in priimek sadjarja, kraj in hišno številko, občino, vrsto sadja in količino, ki je sadjarju na razpolago za prodajo. Vsi vzorcji ostanejo last razstavnega odbora za kritje stroškov sadne razstave.

Vsak sadjar lahko razstavi tudi v ameriških, kabinetnih in drugih tipnih zabojih. Navadni trgovinski zaboji so izključeni. Vsak zaboje mora biti opremljen z listkom, ki naj navaja razen zgoraj zahtevanih podatkov še prodajno ceno. Sadje v zabojih se proda po navodilih sadjarja v njegovo korist.

Razstava bo imela tudi poseben oddelek za med. Vse čebelarje vabimo, naj razstavijo svoj med v predpisanih posodah, opremljenih z listki, na katerih naj bo označeno njih ime, bivališče in vrsta medu.

Najemnine za razstavljanje ne bo. Razstavni odbor bo razstavljalcem brezplačno na razpolago za kupčijska posredovanja in za vsa pojasnila. Kdor pa želji še posebnih pojasnil, naj se pismeno ali osebno obrne na odbor za sadno razstavo sevniškega Posavja v Sevnici ali pa na županstvu občin Sevnice in Boštanja.

Ker bo razstava zvezana z ogromnimi stroški, so sadjarji naprošeni, naj vplivajo na svoje občinske odbore, da določijo za to veliko in važno gospodarsko prireditev primerne prispevke.

Kakor nalašč.

«Pravim, da sem dobil nad tri tisoč prošenj za to službo.»

«No, pa me postavite, da bom sprejemal prošilce!»

Zares daljno sorodstvo.

«Ali ste s tem gospodom v sorodu?»

«Da, a v zelo daljnem: bilo nas je štirinajst bratov in sester; jaz sem bila prvi, on pa zadnji otrok.»

USPEL SOKOLSKI NASTOP V DRAŽGOŠAH.

Dražgoše, septembra.

Preteklo nedeljo je pokazal naš Sokol uspehe svojega dela v telovadnici z javnim nastopom, pri katerem so delovali tudi člani in članice od bližnjih sokolskih društev, tako od Železnikov, Selc nad Škofjo Loko in Škofje Loke.

Spored telovadbe je obsegal sedem točk. Najprej je nastopila moška deca s prostimi vajami pod vodstvom br. Zupančiča. Sledil je nastop ženske dece (iz Selc). Tretja točka je bila nastop članov z župnimi prostimi vajami. Na bradlji je nastopila sestavljena vrsta članov iz Škofje Loke in Ljubljane II. Šestnajstoric (proste vaje) so izvajali samo člani Sokola iz Dražgoš popolnoma zadovoljivo in precej skladno, ako upoštevamo, da so člani največ gozdni in poljski delavci. Kot zaključek je bil nastop vrste članov Škofje Loke in Ljubljane II na drogu.

Med telovadbo je imel nagovor načelnik, domači učitelj br. Zupančič, ki je v uvodu pozdravil goste, raztolmačil v kratkih besedah pomen sokolske vzgoje za naš narod in državo in z vzklikom našemu prvemu Sokolu Nj. Vel. kralju Aleksandru in njegovemu sinu Nj. Vis. prestolonasledniku Petru, starosti Sokola kraljevine Jugoslavije, zaključil besedo.

Ves telovadni nastop je dobro uspel, ako upoštevamo prilike, v katerih deluje društvo v Dražgošah. Ne moremo pa prezreti dejstva, da je nastopilo tako malo dece, naraščaja pa nič. Na naše vprašanje, kaj je temu vzrok, se nam je odgovorilo, da duhovščina ne pusti materam, da bi puščale svoje otroke v sokolsko telovadnico.

Na prireditve je Sokol povabil tudi bana dr. Draga Marušiča, ki se zaradi prezaposlenosti ni mogel osebno udeležiti prireditve, a se je odzval društvu s precejšnjim darom. Prav tako se ni mogel udeležiti prireditve ljubljanski župan dr. Dinko Puc, ki je poslal brzojavko, želeč društvu obilo uspeha. Brat Engelbert Gangl, prvi zvezni podstarosta, je društvu pisal pismo, da se prireditve, žal, ne more udeležiti, a želi društvu mnogo uspeha pri njegovem delu.

Belokrajinski glasnik

Pred trgatvijo v Beli Krajini. Grozdje že počasi zori. Portugalko že trgajo. Kakor kažejo ugotovitve, ima letos naše grozdje precej sladkorja. Dne 8. t. m. je imela portugalka v Novi gori pri Dražičih 19 % sladkorja.

Nesreča s staro puško. S staro lovsko puško se je po nesreči obstrelil 18letni ključavničarski vajenec Alojzij Dajčman, uslužben pri ključavničarju Antonu Fišterju v Metliki. Zadel se je tako nesrečno, da mu je strel raztrgal levo roko in odnesel tri prste. Ponesrečenca so odpeljali v kandijsko bolnišnico, kjer mu je g. dr. Pavlič nudil pomoč.

PREKMURSKI GLASNIK

IZVAJANJE AGRARNEGA ZAKONA.

Dolnja Lendava, septembra.

Po desetih letih, polnih skrbi in negotovosti, strahu in vznemirjenja, je bil naposled objavljen zakon o likvidaciji agrarne reforme. Ta zakon smo pričakovali vsi agrarni interesi z nestrpnostjo, kajti razmere, ki so nastale pri oddajanju zemlje v zakup, niso bile najboljše niti za agrarne interese niti za narodno gospodarstvo. Novi zakon natančno odreja nadaljnje postopanje pri končni likvidaciji agrarne reforme.

Agrarni interesi pa o tem zakonu niso niti malo poučeni. Pokazala se je potreba, da se zakon na poljuden način raztolmači interesentom. To se bo zgodilo v nedeljo 25. t. m. na sestanku agrarnih interesentov v Dolnji Lendavi. Vsak

interesent iz lendavskega sreza naj se tedaj udeleži tega sestanka v lastnem interesu.

Zakon o likvidaciji agrarne reforme tedaj imamo. V njem je odrejena tudi cena agrarne zemlje in pa način odplačevanja. Težave so pa nastale v tem, da je prišel agrarni zakon v najhujši gospodarski krizi, ko smo kmetje brez denarja. Da bomo prekmurški agrarni interesi res občutili dobrote agrarnega zakona, se nam mora omogočiti kupnja agrarne zemlje. **Potrebuemo denar,** ki bi ga dobili po nizkih obrestih. Tudi o tem se bomo pogovorili na sestanku v nedeljo v Lendavi.

Sestanemo se točno ob devetih dopolne v dvorani «Krone».

Vsi interesi pridite, da se poučite o najvažnejšem zakonu za prekmurskega kmeta!

TEŽAVNE RAZMERE PREKMURSKEGA KMETA.

Murska Sobota, septembra.

Nikjer ni kmet tako kruto zadet kakor baš v Prekmurju. Vremenske nezgode in gospodarska kriza pritiskajo našega kmeta k tlom, da še komaj diha.

Živinoreja je vedno bila najvišja postavka v prekmurškem gospodarstvu in se je zadnja leta posebno lepo razvijala po prizadevanju rodovniških društev. Danes pa ne moremo živine niti po smešno nizkih cenah prodati. Najlepši biki se prodajajo po 5 Din za kilogram. Svinje so zadnji čas poskočile na 9 Din, toda že so se zopet pocenile.

Po oni strašni točji leta 1928., ki je v večjem delu Prekmurja uničila vse, je dosti kmetov vzelo semensko žito od bivšega oblastnega odbora, ki jim je to seme preskrbel kot podporo. Tedaj se jim je reklo, da dobijo žito zastonj ali pa po zelo nizki ceni. Sedaj pa mora ubogi kmet plačevati tisto žito, ki je bilo zelo slabo, po zelo visoki ceni in sicer po nekaj nad 300 Din za 100 kg. Plačujejo ga v obrokih, toda zraven se jim računajo obresti.

Zato ni prav nič čudno, da ljudstvo s težavo zmaguje davke, ki so še vedno tako visoki kakor v času največje blaginje.

Vsak dan vidiš kmete, ki stojijo pred bankami in posojilnicami, iz katerih jemljejo denar na drage obresti, da lahko plačajo zapadle davke in obroke za žito. Hudo zlo je tudi, da so cene industrijskim proizvodom še vedno čvrste.

Ker kmet nima denarja, ga tudi nimata obrtnik in trgovec, kajti oba živita od kmeta. Za kmeta je tudi veliko vprašanje, kako kupiti obleko in obutev za zimo, ki stoji prav pred pragom. Morebiti bo kaj bolje, ko se vrnejo naši sezonski delavci iz Francije in Nemčije. Toda ni najboljnih nad, zlasti za one, ki so v Nemčiji.

Nastopili so zelo resni časi za naše kmetijstvo. Iz teh zagat si ne more pomagati kmet sam brez sodelovanja odločilnih činiteljev.

USPELA GASILSKA VAJA V PERTOČI.

Pertoča, septembra.

Dne 30. avgusta je bilo pri Sv. Jeleni zelo živahno. Vršila se je tam okrožna gasilska vaja gasilske župe struhovske. Rdeča zastava, komandiranje poveljnikov, mimohod gasilcev, glas trobentačev, godba in vrsta brizgalnic so dali ne navadno lice sicer tihi Sv. Jeleni. Bilo je tudi mnogo gledalcev.

Ze ob zgodnjih urah so se začela zbirati posamezna društva. Sprejemal jih je domači načelnik, g. Evgen Obal. Najprej so prikoralaki gasilci iz Fikšincev, nato iz Gerlincev, Rogaševcev, Gornje Lendave, Gornjih Slaveč, Kuzme in Nuskove, skupaj 76.

Ob pol 10. sta prispela župni načelnik, g. Štefan Šohar, in župni tajnik, g. Karel Bako. Pozdravila ju je gđ. Danoševa iz Pertoče in jima podarila krasna venca. V imenu občine ju je pozdravil župan g. Jurij Partl. Župni načelnik je odvedel vse gasilce k službi božji, ki jo je opravil domači župnik, g. Štefan Varga. Po službi božji

sta se vršila seja odbornikov prisotnih društev in pregled blagajniških in uradnih knjig.

Popoldne po večernicah so bile vaje z orodjem in tekmovalne vaje. Vsa društva so se izvrstno izkazala. Brizgalne so brez izjeme dobro delovale. Pri tekmovalnih vajah je rogaševska brizgalna dala vodo v 10, najzadnja pa v 16 sekundah.

Po dobro uspešnih vajah je imel g. župni načelnik lep nagovor na vse gasilce, jim izrazil svoje priznanje in jih bodril, naj bodo, kadar se pokaže potreba, vedno na mestu. Potem je bil mimohod čet in nato prisrčna prosta zabava.

Poučno potovanje kmetijskih nadaljevalnih šol Lendavskega sreza. V doljelendavskem srezu se je posebno v minilem letu razširilo kmetijsko nadaljevalno šolstvo. Da bi prekmurska kmetijska mladina spoznala tudi načine kmetovanja preko Mure in da bi videla lepote svoje ožje domovine, so napravile kmetijske nadaljevalne šole Dolnja Lendava, Črensovci, Velika Polana, Petišovci, Benica in Čentiba tridnevni izlet. V dosego širšega smotra so se določili za izlet veliki dnevi ljubljanskih svečanosti, to je 5., 6., 7. september. Kmetijski fantje so si pod vodstvom svojega učiteljstva ogledali glavne zanimivosti v središču svoje banovine in velesesjem. Da bi mogli pri odkritju spomenika kralju Petru I. Velikemu osvoboditelju dostojno sodelovati, so se odkritja udeležili s svojo godbo. Gotovo ostanejo veliki dnevi neizbrisno zapisani v dušah našega kmetijskega naraščaja. Iz Ljubljane so se izletniki odpeljali na banovinsko kmetijsko šolo v Št. Juriju ob južni železnici. Ravnatelj gosp. Petkovšek je šel vsem z največjo ljubeznivostjo na roke in med obširnimi predavanjem razkazal vse zanimivosti zavoda. Opoldne so se prekmurski kmetijski fantje gostili pri mizah v banovinski šoli med sviranjem svoje godbe. Po obedu so si ogledali še druge zanimivosti Št. Jurija pod vodstvom domačega učiteljstva. Da je bilo mogoče napraviti to večje poučno potovanje, gre predvsem največja zasluga banski upravi in ljubljani in sreskemu kmetijskemu odboru v Dolnji Lendavi.

Zagonetna smrtna nesreča. Te dni se je podalo nekaj fantov iz Černece k Muri kositi. Med njimi je bil tudi 20letni Pintaričev fant. Drugi so se po končanem delu vrnili domov, a on je nekje zaostal. Vest, da se fant ni vrnil domov, se je takoj razširila po vasi. Domači so ga šli iskat in našli na kraju, kjer je fant kosil, njegovo čepico in kos kruha, o njem samem pa ni bilo ne duha ne sluha. Ljudje so ugibali, kaj se je zgodilo. Mnogi so mislili, da je postal fant žrtev Mure. Sedaj se je pokazalo, da so imeli ti prav. Pogrešanca so pri Melincih mrtvega potegnili iz Mure. Kako se je zgodila nesreča, se ne ve. Domneva pa se, da je postal fant žrtev alkohola. Kosci so imeli s seboj precej pijače, ki se je je Pintaričev tako napil, da niti kositi ni mogel. Odšel je ležat. Ko so kosci delo končali, so odšli, on pa je ostal tam. V pijanem stanju se je najbrž zbudil in šel k Muri, da bi se ohladil. Pa mu je bržkone ob neki spodrsnilo, da je padel vanjo in utonil.

Smrt med košnjo. Horvatove v Izakovcih je zadela velika nesreča. Domači gospodar se je podal te dni na vse zgodaj na travnik kositi. Zdjenci se mu je kosa ustavila v travi, mož jo je zpuštil in se zgrudil na tla. Ljudje, ki so bili v bližini, so takoj skočili k njemu. Mož je ležal pred njimi brez znaka življenja. Začeli so ga močiti in drgniti, a brez uspeha. Poslali so po zdravnika. Pomagati tudi ta ni mogel, ker je mož že umrl za kapjo.

NAŠI NA TUJEM

Francoski rojaki so priredili proslavo desetletnega vladanja Njeg. Vel. kralja Aleksandra. Iz Merlebacha nam pišejo: Tudi v Metzju smo imeli lepo proslavo desetletnice vladanja Nj. Vel. kralja Aleksandra I. Ob tej priliki nas je obiskal

naš g. konzul iz Pariza, ki nam je obrazložil pomen proslave in blagohotnost našega dobrega vladarja. Slovesnosti so se udeležili jugoslovenski rojaki iz vseh bližnjih krajev. G. konzulu je izročila lep šopek gdč. Stefanija Selevškova v imenu narodnozavednih delavcev iz Merlebacha-Framinga. Veseli nas, da so se svečanosti udeležili tudi člani Društva sv. Barbare.

Iz Charbonnierja (Francija) nam pišejo: Tukaj v Charbonnierju zelo občutimo krizo, ker se je zaslužek jako znižal. Največ zaslužimo od 28 do 32 frankov na ših. Dne 10. t. m. je zadela nesreča enega naših rojakov. Užgalo se je rudniško stanovanje, v katerem je prebival s svojo družino Slovenec Anton Likovič. Požar mu je napravil veliko škodo: zgorelo mu je precej obleke, tri ure, nekaj denarja, 25 zajcev in še mnogo drugih reči. Prašiče so še pravočasno rešili. Škoda, ki jo trpi Likovič, znaša krog 3000 frankov.

Preklicujem z obžalovanjem

žaljivo obrekovanje, ki sem ga izrekel proti Jugoslovenskemu podpornemu društvu (društveni lokal Schmidt), kot neresnično.

Wanne Eickel (Nemčija), v juliju 1931.

Andrej Boh.

ŽENSKI VESTNIK

Gojenje palm

Gospodinja, ki ima vrt, verando ali balkon, je postavila čez poletje svoje palme na prosto. Zdaj na jesen pa jih je treba spet postaviti nazaj v hišo v zaprte prostore. Na to spremembo moramo palme polagoma navaditi. Na prostem so se palme navadile vnanjega zraka in se dobro utrdile. Zato moramo skrbeti, da imajo tudi v zaprtih prostorih dovolj zraka, posebno v začetku, ko smo jih prinesli noter. Treba jih je postaviti na svetel prostor blizu okna. Ko skrbimo za svež zrak, je treba posebno paziti, da palme niso na prepihu. Najbolje je, če je mogoče, da odpiramo okna sosednje sobe in od tam skozi vrata zračimo. Pri prehudem mrazu pa sploh ne smemo zračiti.

Je mnogo palm, ki jih sploh ne dajemo na prosto, in ki tudi lepo uspevajo pri skrbni negi. 12 do 15 stopinj toplote, kakor je je navadno v sobah, palmam vseh vrst najbolj prija. Zdržijo pa tudi pri 8 do 10 stopinjah, vendar potrebujejo manj vode.

Dobro je vsakih 14 dni umiti liste. Da so palme lepše, jih poškopimo večkrat v topli sobi z mlačno vodo. Najbolj jim prija deževnica, toda nikdar mrzla; vedno jo je treba nekoliko segreti.

Pozimi ne gnojimo palmam, nego šele od marca meseca dalje. Gnojilo tedaj raztopimo in z raztopino zalivamo.

Taka skrb in nega dobro prijata vsem vrstam palm, ki nas bodo razveseljevale z lepo rastjo.

Za kuhinjo

Ruska solata. Dve jabolki olup, iztrebi in zreži na prav majhne kocke. Prav tako zreži in kocke polovico kuhane in olupljene zelene in eno kuhano, hladno rdečo peso. Slanik namoči že dan prej v vodo, potem ga očisti in tudi zreži na kocke. Eno glavico solate in eno endivijo zreži na tanke rezance. Vse to skupaj zmešaj in polij z majonezo, katero pripraviš takole: Zmešaj dva rumenjaka, potem počasi prilivaj pet žlic olja, dve žlici kisa, samo malo osoli, primešaj še eno žlico gorčice in žličko sladkorja. S to majonezo polij pripravljeno solato in daj na mizo.

Zabeljen fižol. Še ne čisto zrel in suh fižol oluščji in ga skuhaj v slanem kropu. Ko je kuhan, ocedi vodo. V kozi razbelj sirovega masla, stresi ocejeni fižol na maslo, ga malo popopraj, pridene malo seseklanega zelenega peteršilja, potresi kozo večkrat še nad ognjem, potem pa daj fižol na mizo.

Jabolčna torta. 26 dek moke, 16 dek sirovega masla, dve jajci, pol zavitka pecilnega praška in naribane limonove lupinice umesi v testo. Testo razvaljaj v velikosti tortnega modela, ga položi v pomazani model, na vrhu pa naloži olupljenih in tanko zrezanih jabol. (Ali pa nadevaj s češpljami. Češpljam odstrani poprej koščice.) Jabolka posuj s sladkorjem. Nato speci. Pečeno in hladno razreži na poljubne kose in daj hladno na mizo.

Češpljev kompot za zimo. Tri četrti litra vode, osminko litra finega špirta, pet gramov salicilnega praška (dobiš v lekarni ali drogeriji) in kilo sladkorja kuhaj pet minut, nato stresi noter pet kil ne prezrelih češpelj. Ko češplje samo enkrat prevro, pokrij posodo in postavi na hlad. Hladno napolni v kozarce, zaveži s pergamentnim papirjem in shrani na suhem, temnem prostoru.

Pljučna pečenka. Eno kilo pljučne pečenke, kateri si odstranila vso maščobo in kožice, dobro potolci in osoli. V kozo deni tanko narezane slanice, na slanino deni malo zrezanega peteršilja, dve žbici in malo ingverja. Na to položi osoljeno meso in zalij z eno žlico kisa in toliko mošta, da bo meso pokrito. Pokrito duši v pečici toliko časa, da je meso mehko in se sok zgosti in pokuha. Pečeno mesto razreži na poljubne kose, jih zloži v skledo in polij s sokom. Zraven lahko daš makarone, cmoke, žgance, polento in slično.

ZANIMIVOSTI

× **Komunistični atentat na madžarski vlak je zahteval 24 smrtnih žrtev.** V noči od sobote na nedeljo je bil izvršen strašen atentat na brzovlak, ki vozi na progi Budimpešta-Dunaj. Vlak je odpeljal okrog 2. ponoči iz Budimpešte. V trenutku, ko je vozil preko železniškega zidanega mosta, nedaleč od postaje Torbogy, kakih 30 km od Budimpešte, je nastala eksplozija. Vlak je bil baš sredi dolgega mosta, ko je ta med silnim treskom zletel v zrak. Lokomotivo, poštni voz in pet spalnih vozov je vrglo najprej v zrak, nato pa so se zrušili v globočino 100 m. Od ostalih šestih vagonov so trije obviseli nad prepadom, zadnji trije pa so skočili s tira. V vlaku je bilo krog 120 potnikov, med njimi mnogo inozemcev, ki so potovali v Nemčijo in Francijo. Od vagonov so ostale samo razvaline. Daleč na okoli so raztreseni drobci vagonov in železni deli mostu, ki jih je ob eksploziji razneslo. Izpod razvalin so potegnili 24 mrtvih in mnogo hudo ranjenih. Kmalu bi bilo prišlo tudi še do druge katastrofe. Kakor je ugotovila preiskava, je bil podminiran tudi sporedni zidani most, po katerem bi se moral skoro ob istem času pripeljati v nasprotni smeri drugi brzovlak. K sreči so vlak na zadnji postaji še v zadnjem trenutku ustavili in nato odstranili peklenski stroj. Ker so našli na lieu mesta listek, v katerem groze doslej še neznan atentatorji, da bodo s takimi atentati na vlake nadaljevali, je vlada mobilizirala vse čete, orožništvo in policijo ter odredila, naj se strogo zastražijo vse železniške postaje, proge, mostovi in stražnice po vsej državi. Promet se vrši pod najstrožjim nadzorstvom. Po splošni sodbi gre za delo komunistov, ki skušajo splošno krizo izkoristiti za svoje politične namene in s takimi atentati izzvati med prebivalstvom še večje razburjenje. Oblastva vrše odločno preiskavo in so baje že ugotovila, da je atentat izvršil neki komunistični agitator, ki je pobegnil v Českoslovaško.

× **Mahatma Gandhi v Londonu.** Slavni borec za svobodo Indije Mahatma Gandhi je prispel te dni v London, da se udeleži konference, na katero so ga že opetovano zaman vabili. Iz pristanišča Folkestone do Londona se je peljal z avtomobilom. To je bilo potrebno iz varnostnih ozirov, ker so se oblastva bala, da bi politični nestrpniki ne napadli moža, ki je prizadejal Angliji že toliko neprijetnosti. Gandhi sam je bil pred odhodom v Anglijo miren in za življenje se sploh ne boji. Na vprašanje, ali mu ne bo tesno

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

V mlekarni.

Jožek: «Prosim, dajte mi kilo mleka!»
Prodajalka: «Fantek, mleko se ne tehta, temveč meri.»

Jožek: «No, pa mi ga dajte en meter.»

Zarekla se je.

Mira: «Ali si čitala, da je Matija, ki je včasih snubil tudi tebe, ustrelil svojo nezvesto ženo?»

Marja: «Križ božji, kako sem vesela, da ga takrat nisem vzela!»

Razumljivo.

Zena: «Opozoriti te moram, da nisi oblečen tako dobro, kakor si bil prejšnja leta.»

Mož: «Saj tudi ne morem biti, ker nosim že deset let eno obleko.»

Ne verjame.

Neža: «Ko sem prišla na svet, je oče obljubil, da mi bo dal vsako leto za god 1000 Din. Zdaj imam že 23.000 Din.»

Jurij: «Kdaj ti bo pa plačal tisto, kar ti je dolžan?»

Bedast ženin.

Hčerka: «Očka, zakaj mrziš mojega ženina?»
Oče: «Ni mi všeč, ker te hoče vzeti samo zaradi denarja...»

Hčerka: «To pa že ni res. Saj mi je prisegel, da me vzame tudi brez vsake pare.»

Oče: «Če je pa tako bedast, ga še tem manj maram za zeta...»

Listnica uredništva

Mala Nedelja. Zadeva je zelo huda. Če bi bile zanesljive priče, bi se lahko objavilo. Zgodi se pa potem navadno, da priče, kadar bi jih potrebovali, ovihnejo in preklicujejo svoje trditve.

Rimske Toplice-Smarjeta. Prepozno prejeli.

Pittsburgh. Objavili smo Vaš dopis, le slike nismo prinesli. Takih slik zato ne prinašamo, ker bi jih naenkrat dobili ogromno število in bi ne bilo mogoče vsem ustreči zaradi prostora, pa tudi zaradi stroškov. Izdelava klišeja je zelo draga. Sliko Vam ob priliki vrnemo. Pišite še! Vaši dopisi so vedno dobrodošli!

Če želite, da ostane Vaše perilo trajno in lepo, rabite samo

LUX

PERILO ZA GOSPODE
PERILO ZA DAME

Srajce

in vse drugo perilo za gospode in dame kupite v **dobri kvaliteti in po zelo nizkih cenah v tovarni perila**

Trgovski dom Stermecki
CELJE št. 97

Velika izbira kravat, žepnih robcev, namramnic, podvez, rokavic, nogavic in drugih modnih predmetov.

Cenik z mnogimi slikami zastoj!

Ure, zlatnino in srebrnino

prodaja poceni in dobro trvdka

H. Suttner
Ljubljana 5
Prešernova ulica št. 4.

Tvrdba razpošilja blago na vse kraje Evrope, Amerike, Afrike, Azije in Avstralije.

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici.

Ure v vseh cenah od 44 Din navzgor.

Št. 120. Kovinasta ura (anker) 44 Din, s sekundnim kazalcem 78 Din.

Št. 121. Ista z Radiumom 58 Din, s sekundnim kazalcem 94 Din.

Št. 125. Budilna ura, 16 cm visoka, 49 Din, z Radiumom 76 Din.

Zahtevajte veliki ilustrovani cenik, ki ga Vam pošlje zastoj in poštine prosto

H. SUTTNER v LJUBLJANI 5

MALI OGLASI

Pridnega in zdravega učenca sprejem. Oskrbo bo imel v hiši. Zlata Primožič, trgovka z mešanim blagom pri Sv. Barbari v Halozah. 328

Šoferska šola Gojko Pipenbacher, Ljubljana, Gosposvetska cesta šte. 42. Zahtevajte informacijel 236

500 dinarjev na teden plačamo 305 zgovornim osebam s številnimi poznanstvi. Perssons, Ljubljana, poštni predal 307. Znamko za odgovor.

Novе harmonike
izdeluje in vse glasbene instrumente popravlja J a n o v Ljubljani, Bohoričeva ulica št. 9. 195

prj srcu, ko stopi med one, v katerih vidi najhujše sovražnike svoje domovine, je odgovoril: «Če hočejo revolucionarji, anarhisti ali komunisti moje življenje, naj ga imajo. Moje življenje je vse, kar morem zastaviti za Indijo. Bog je moj edini varuh.» K sprejemu indijskega narodnega borca v Londonu je bilo razposlanih 1400 vabil. Gandhi je prispel v Anglijo bos in v svoji znani narodni nošji ali bolje rečeno v halji, ki zakriva komaj dobro polovico njegovega koščenelega telesa. Preden se je odpeljal iz Marseilla v London, so ga cariniki vprašali, ali ima v prtljagi kaj, kar se mora ocariniti. Gandhi je odgovoril, da je siromak in da premore samo obleko, ki jo ima na sebi, nekaj krožnikov, vrč za kozje mleko, šest doma narejenih predpasnikov in brisačo. Gandhi se je rodil 2. oktobra 1869. v Porbandaru. Njegovo celo ime je Molandas Karamchand Gandhi. Prebivalci njegove ožje domovine so spretni trgovci, obenem pa vročekrvni in nemirni ljudje. Gandhi je nizke in šibke postave, koščenelega obraza, mirnih temnih oči in velikih ušes. Nosi bel volnen plašč in hodi vedno bos. Uživa samo riž in sadje in pije vodo, spi pa vedno na golih tleh. Na svoje telo sploh ne gleda. Človeka, ki ga prvič vidi, preseneti njegova potrpežljivost in velika ljubezen, ki se mu zrcali že na obrazu. Evropa je po njegovem mišljenju samo na zunaj krščanska, v resnici ji je pa bog denar. Izobrazbo smatra za zlo. Zdravilstvo je po njegovem nazarju le osredotočena čarovnija. Železnice je treba odpraviti, ker dosegajo pokvarjeni ljudje z njihovo pomočjo svoje podle namene. Največje zlo na svetu pa so stroji. Na prosvetljenost Gandhij torej ne da mnogo.

× **Pasje zavetišče.** V Saarbrücknu je prebivala v svoji vili vdova po vladnem svetniku Braunu. Znana je bila pod imenom «pasja gročica», ker je strastno ljubila pse in jih redila za celo čredo. Njen zaupnik je bil uslužbenec delikatesne trgovine, ki je moral prinesiti vsak dan v njeno vilo za 100 frankov raznih mesnih izdelkov za pse, dočim sama skoro ni imela kaj jesti. Hodila je raztrgana in lačna, dokler ni te dni umrla od lakote. Njena vila je bila polna podgan in mrčesa, kajti dostopa v njo ni imel razen uslužbenca delikatesne trgovine in pismonoše nihče. Po vdovini smrti so našli v vili mnogo nakita in drugih dragocenosti v veliki vrednosti. V oporoki zapuščča vdova vse svoje premoženje pismonoši, njegovji ženi in uslužbencu delikatesne trgovine. Obenem določa, naj preuredi njeno vilo v pasje zavetišče.

× **Vojaški begunec je prenočeval v vojašnici.** Redov Wehrle v Strassburgu ni ljubil vojaške suknje, pa je zato pustil vse skupaj in začel živeti na svojo roko. Ker ni imel sredstev, je kmalu zašel v težave zaradi prenočišča. Fant je brez dolgega premišljanja prišel do sklepa, da je vojašnica sicer za vsakdanje življenje neprijetna, da pa je za brezplačno prenočišče čisto dobra. Zato je hodil redno spat na neko podstrešje v vojašnici. Slednjič so ga nekega večera opazili in ga hoteli prijeti, a mož se je branil z revolverjem in ušel. Sedaj si bo že moral poiskati drugo prenočišče.

× **Umetno mleko iz soje.** Japonska je dežela brez mleka, zakaj tam ne poznajo živinoreje v našem pomenu besede. Japonska kuhinja mesa skoro sploh nima. V takih razmerah postane seveda pereče vprašanje prehrane onih dojenčkov, ki jih matere same ne morejo dojiti. S tem vprašanjem so si Japonci dolgo zaman belili glave. Pa se je posrečilo nekemu zdravniku odkriti način izdelovanja umetnega mleka iz semena soje. Dobro zmletj plodovi, pomešani z vodo, so baje izvrstno nadomestilo za mleko. Umetno mleko so preizkušali na šestih dojenčkih v starosti od ene ure do enega tedna, obenem so jim pa dajali še malo ribjega olja. Pri tej hrani so se otroci zelo dobro razvijali in niso prav nič zaostajali za onimi, ki so jih dojile matere. O plodovih soje pravijo, da nam lahko služijo v 50 namenov. Že stoletja jih uživajo na Daljnem vzhodu; iz njih delajo dober sir, kuhajo juho, izdelujejo barve, posebno tiskarske, in glicerin.

149

Vrsta 2672-21

Praktični čevlji za deklice, zlasti za one, ki stanujejo daleč od šole. Napravili smo jih iz črnega in rjavega boksa.

169

Vrsta 3635-18

Črni čevlji iz boksa. Siroka oblika in nizka usnjena peta z gumo jim dajeta posebno udobnost.

169

Vrsta 4645-20

Za izprehode in za vsakdanjo nošnjo nosite te čevlje iz telečjega boksa. Napravili smo jih z nizko peto in gumo.

Vsi so enaki.

Jurče: «Priseži mi Špelica, da sem prvi, ki ga ljubiš.»

Špelica: «Moški ste vsi enaki. Vsak hoče, da bi mu to prisegla. No, pa naj bo, prisegam tudi tebi...»

Jasno.

Učitelj: «Tvoja domača naloga je prav dobra, Tonček, samo če bi ne bila dobesedno enaka nalogi tvojega bratca. Kaj naj sklepam iz tega?»

Tonček: «Da je tudi naloga mojega bratca prav dobra, gospod učitelj...»

Najnovije dvokolo z motorčkom 1/2, K. S., dvokolesa, šivalni stroji, otroški vozički, vozički za igrati in posamezni deli najceneje. Ceniki franco.

«TRIBUNA» F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov Ljubljana, Karlovška cesta št. 4.

v Čuvajte svoje noge!

Po malem nastopa hladno in deževno vreme. Ako ste slabo obuti, lahko prav naglo obolite. Dobro obuta noga je najzanesljivejše sredstvo, da se obvarujete revmatizma in prehlada. Zato je treba posvetiti veliko pažnjo nogam. Ne le da si ohranite zdravje, temveč imeli boste tudi večje zadovoljstvo in voljo do dela, ako boste dobro obuti. Pripravili smo vam bogato izbero praktične in udobne obutve za vsakdanjo nošnjo in za štramac. Po hladnem in grdem vremenu, za izprehode in izlete, tudi za vsak sport vam bo velike koristi. Obrnite se na naše prodajalne! Preskusite ondi neobvezno obutev, ki vam je potrebna! Postregli vas bomo v popolno zadovoljstvo.

Ruta

199

Vrsta 4625-08

Elegantni in udobni sportni čevlji. Napravili smo jih iz temnorjavega boksa z nizko peto. Neobhodno potrebni ženam, ki nosijo sportne obleke.

89

Vrsta 3762-22

Te čevlje smo priredili za živahnije dečke. Izdelali smo jih iz mastnega kravjega usnja. Prav take imamo tudi iz mehkega usnja.

169

Vrsta 2945-11

Te čevlje smo priredili za gospodinje. Praktičen, udoben in trpežen čevljiček iz črnega boksa.

169

Vrsta 0167-00

Bakandže iz močnega usnja z gumastim podplatom in peto. Jako praktična in trpežna obutev za vsakdanje delo.

Zlatnino in srebrnino

prodaja poceni in dobro svetovnoznana tvrdka

H. SUTTNER LJUBLJANA 5

Prešernova ulica št. 4.

Zadnje novosti prstanov, verižic, zapestnic, naprsnih igel (brož) itd.

Predelavanje zlatih stvari; izdelovanje tudi po želji. Tvrška razpošilja blago na vse kraje Evrope, Amerike, Afrike, Azije in Avstralije.

Zahtevajte veliki ilustrovani cenik, ki ga Vam pošlje zastoj in poštne prosto

H. SUTTNER v LJUBLJANI 5

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici.

Neprijeten duh ust

je zoprni. Zobje slabe barve kvarijo najlepši obraz. Obe hibi odstranite že pri enkratni uporabi krasno osvežujoče Chlorodont-paste. Ze pri kratki uporabi dobijo zobje krasen sijaj slonovine. Poskusite najprej z malo tubo po Din 8.— Velika tuba Din 13.— Dobite jo povsod.

Glasbila za vse!

Violine od Din 89.—
Gitarre od Din 199.—
Trompete od Din 480.—
Harmonike od Din 85.—

Kromatične in klavirske harmonike, jazz-instrumenti.

Zahtevajte veliki brezplačni

CENIK

največje in najcenejše odpr. tvrdke glasbil Jugoslavije

MEINEL & HEROLD

tovarne glasbil in harmonik

prod. podr. MARIBOR št. 104.

Brezplačen pouk v sviranju.

Navodila v ceniku.

Otroški vozički

PEUGEOT in iz več najznamenitejših francoskih, nemških in avstrijskih tovarn. Vedno bogata zaloga, ki si jo pred nakupom izvolite ogledati. Prodajamo tudi na ugodne obroke.

Vse dele za kolesa kupite po najugodnejših cenah pri nas.

Ves pribor za motorna kolesa vedno v zalogi.

Zastopništvo Dunlop-gume za avto in moto.

„JUGU“, d. z o. z., Maribor, Tattenbachova ulica št. 14 (nasproti Narodnemu domu)

KOLESA

Šivalni stroji